

Og 21

Schaakkalender

VAN HET

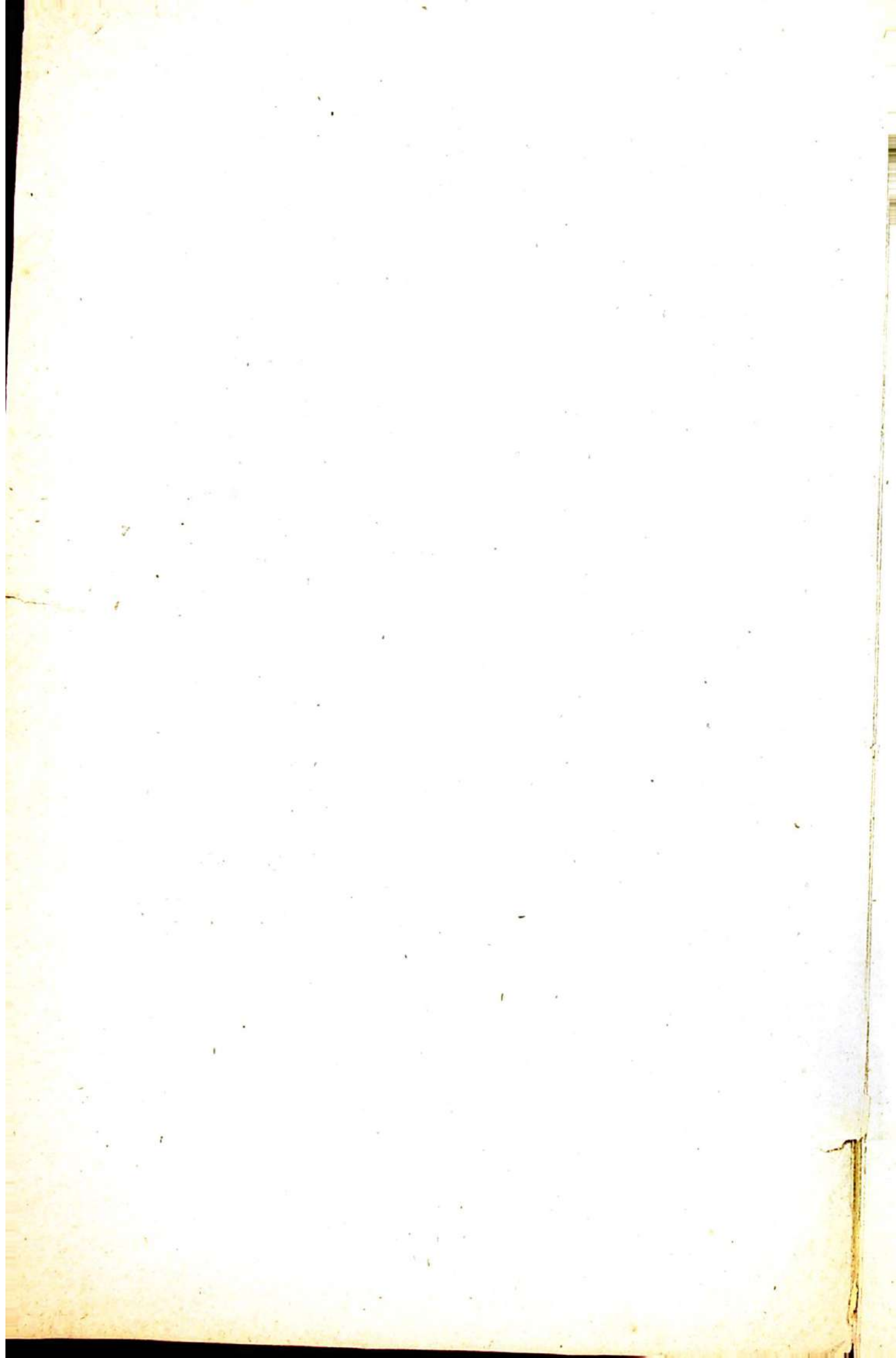
NOORDELIJK SCHAAKBOND.

1881.

DERDE JAARGANG.

Snelpersdrukkerij van E. VERWER & Co., te Winschoten.

SCHAAKKALENDER

VAN HET

NOORDELIJK SCHAAKBOND.

1 8 8 1.

DERDE JAARGANG.

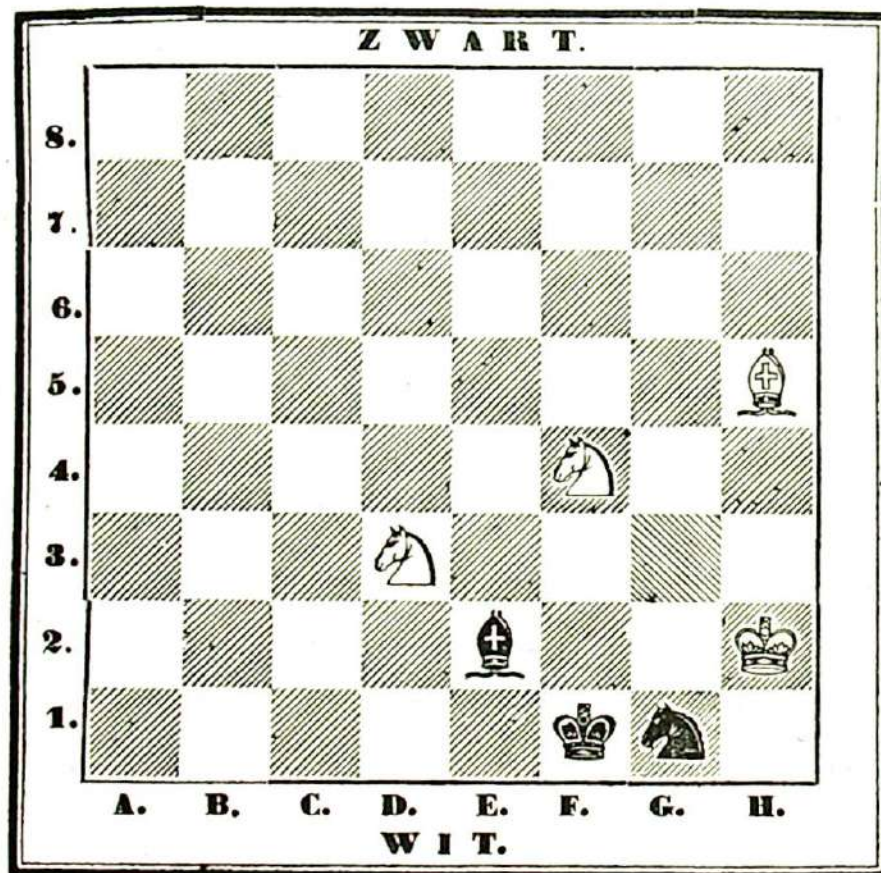
(Niet in den handel.)

TE WINSCHOTEN, BIJ
E. VERWER & Co.

Dr. H. HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN.

Mat in 3 zetten.

III

LEDEN

VAN HET

NOORDELIJK SCHAAKBOND

op 31 December 1880.

<i>Appingadam.</i>	C. Fokkens.
W. N. C. Swaving.	S. G. Nijhof.
<i>Assen.</i>	J. Ph. Runsink.
Dr. H. Hartogh Hey's Van	H. Schonebaum.
Zouteveen. (3e prijs 1880.)	Johs. Tjepkema.
<i>N. Beerta.</i>	<i>Huizum.</i>
A. Oppenheim.	T. Fennema.
<i>Bellingwolde.</i>	<i>Krewerd.</i>
H. N. Addens Jr., (4e prijs	R. K. Kuiper.
1878.)	<i>Leek.</i>
S. Brandt.	M. Omta.
N. Dallinga.	<i>Meeden.</i>
<i>Ezinge.</i>	A. Van Delden.
Ds. K. Onnekes,	D. R. Mansholt.
<i>Finsterwolde.</i>	<i>Nieuwe Schans.</i>
G. Hovinga.	G. Wirtjes.
<i>Groningen.</i>	<i>Slochteren.</i>
M. Th. Arnold.	H. F. Deel.
A. H. Becker.	<i>Solwerd.</i>
B. H. Van der Meer.	Dr. U. P. Okken (3e prijs
J. G. Meijer (4e prijs 1877,	1879.)
5e prijs 1878.)	<i>Termunten.</i>
W. F. M. Meijer (5e prijs	F. Toxopéus.
1879.)	<i>Termunterzijl.</i>
H. Nienhuis.	S. Derksema.

IV

<i>Utrum.</i>	Dr. T. Haakma Tresling,
Ds. J. de Raadt Offerhaus.	(2e prijs 1880.)
<i>Vierhuizen.</i>	A. Woldendorp.
Ds. H. Uden Masman, 1e	L. W. Zuidema, 4e prijs
<i>prijs</i> , 1877.)	1880.)
<i>Winschoten.</i>	<i>Winschoter Zijl.</i>
L. Benima, (2e prijs 1877,	S. R. Dallinga
2e prijs 1878, 1e prijs	<i>Winsum.</i>
1879, 1e prijs 1880.)	Mr. S. M. S. Ranitz.
Dr. F. H. Coelen	<i>Zandweer.</i>
S. D. Detmers.	Ds. J. M. Doorenbos.
M. L. Dikema. (3e prijs	't Zandt.
1878, 4e prijs 1879, 5e	H. Visscher.
<i>prijs</i> 1880.)	<i>Zuidbroek.</i>
K. G. Groeneveld.	L. Buringh.
Ds. J. Van Konijnenburg.	K. Hagénus.
K. Goeman Pott.	H. Verver, Jr.
C. A. L. Reinhardt.	<i>Zuidhorn.</i>
	W. F. van Noulhuys.

VROEGERE LEDEN VAN HET BOND, PRIJSWINNERS.

D. Ouwersloot, (3e prijs 1877.), *overleden.*
Ds. C. P. de Groot, (1e pr. 1878, 2e pr. 1879.), *vertrokken.*

BESTUUR VAN HET BOND.

	Jaar v. aftreding.
Ds. J. Van Konijnenburg, president	1884.
W. F. M. Meijer, penningmeester	1882.
M. Dikema	1885.
Dr. U. P. Okken	1883.
A. H. Becker, secretaris	1881.

REDACTIE voor 1881.

Dr. T. Haakma Tresling, president.
 Dr. H. Hartogh Heys Van Zouteveen.
 Dr. U. P. Okken.
 Ds. J. Van Konijnenburg.
 M. Dikema, secretaris.

Onvolledige lijst der in het Noorden bestaande schaakgezelschappen.

Baflo. Schaakklub „Baflo.”

J. Wiersum, president.	H. Addinga.
J. Van Ham, secr.	P. L. Tapper.
Br. Bruins, penningm.	D. M. Van Kampen.
P. Venhuizen.	A. Kaspers.
J. Van Kampen.	J. D. Stol.
B. Bruins.	

N. Beerta.

A. Oppenheim, president.	H. Middel.
J. ten Cate, secr.-penn.	W. Smith.
Th. Bouwman.	D. Geertsema.
H. Hagénus.	

Eenrum.

K. Luidens, president.	K. Glas.
J. Van Ikema, penn.	J. Vos.
P. Mulder secr.	T. Glas.
H. Luidens.	B. de Joag.

Groningen. Schaakklub „Carré.”

Zie jrg. 1880 en 1878 van den kalender.

VI

Schaakklub „Staunton.”

(Opgericht 27 November 1871.)

A. H. Becker, president.	W. F. M. Meijer.
..... penn.	C. Fokkens.
F. Bruins, bibliothecaris.	A. S. H. Hesse.
Johs. Tjepkema.	G. H. Addens.
J. G. Meijer.	H. Cohen.
H. Nienhuis.	B. H. Van der Meer.
S. G. Nijhof.	M. P. J. Gerritsen.
H. Schonebaum.	J. Ph. Runsink, secr.

Van September tot April vergadert de klub geregeld iederen Maandag, 's avonds 8 uur.

Van Mei tot Augustus twee maal per maand.

Lokaal: Het huis „*De Beurs*,” op de Vischmarkt.

Studenten schaakgezelschap.

H. G. Pluim,	Bestuursleden.
L. J. Toxopéus.	

Huizum. Schaakklub „Anderssen.”

(Opgericht September 1878.)

Mr. H. Trip, voorzitter.	J. Trip.
T. Fennema, penningm.	T. Zijlstra, Jr.
J. Van Belkum, secr.	H. M. Bergsma.
T. Keestra.	A. Kingma.
Dr. Murray Bakker.	G. Vroeg.
J. W. Zijlstra.	J. Zijlstra.
Dr. Van Borssum Waalkes.	T. Zijlstra, Sr.
A. Oosterveld.	H. Asman.
H. Van Dijk.	G. Speerstra.
P. Vroeg.	... Buis.
A. A. Pel.	IJ. de Jong.

De leden vergaderen in de maanden September, October, November, December, Januari, Februari en Maart ieder Zaterdag avond, in het café „*Ceres*.”

VII

Meeden. Schaakklub „Anderssen.”

D. R. Mansholt , presid.	H. Detmers.
J. Evers , vice-presid.	P. Bouman.
H. Muller, penningm.	S. Edzes.
A. Van Delden , secr.	A. Vrind.
H. Dijkhuizen, vice-secr.	R. Schierbeek.
H. Nanninga.	P. Smid.

Leeuwarden. Schaakklub „Philidor.”

(Opgericht 12 November 1847.)

H. Kuipers, president.	W. Hardorff.
J. Theunissen, vice-pres.	M. Simon, Jz.
P. C. Maan, Secr. en thes.	B. J. Kuipers.
J. Plot.	F. A. M. Staas.
S. Toens.	C. F. Kofoed.
F. A. Keikes.	H. Wissink.
W. F. G. L. Van Sisseren.	T. Fennema.
F. A. Posthuma.	F. Bakker.
IJ. Van der Wielen.	

A. Adriani	} Honoraire leden.
J. J. Van Haagen	
J. Bischöffer	

Bijeenkomst bij IJ. Van der Wielen , van October tot April, iederen Vrijdag , 's avonds 7½ uur ; van Mei tot September, den laatsten Vrijdag van iedere maand.

Winschoten. Schaakklub „Van der Linde”.

(Opgericht 4 October 1874.)

Dr. A. Van der Linde, opperbibliothecaris der K.K. landsbibliotheek te Wiesbaden. Eerelid en peter.

Dr. T. Haakma Tresling, president.

M. L. Dikema, secr.-penningm.

L. W. Zuidema.

G. Wirtjes, N. Schans.

J. L. Mulder, buitengewoon lid, Amsterdam.

VIII

C. A. L. Reinhardt.
 Dr. A. Busscher.
 J. F. A. Aug. Later, buitengew. lid, Deventer.
 K. G. Groeneveld.
 L. Benima. buitengewoon lid.
 K. Goeman Pott.
 A. Woldendorp.
 D. Mulder, Jr., buitengew. lid, Amsterdam.
 A. Oppenheim, Beerta.
 G. Bouricius, N. Pekela.
 Ds. J. Van Konijnenburg, bibliothecaris.
 S. R. Dallinga, Winschoter-Zijl.
 J. Van Ham, Blijham.
 H. Ilpsema Vinckers.
 Dr. F. H. Coonen.
 W. Meijer.
 A. H. van Deventer.
 S. D. Detmers.
 J. H. Kiewiet.
 P. Knoll, buitengew. lid, Amsterdam.
 D. Benima.
 H. J. Musse.
 J. Ebbink.
 G. J. Groeneveld.

De schaakclub vergadert iederen Woensdag, 's
 avonds 7 uur in het lokaal „de Harmonie.” Vrije
 introductie voor vreemdelingen.

Zuidbroek.

H. Verver, Jr., presid. H. Buringh, secr.-penn. L. Buringh. H. Bultema.	 	C. Geertsema. L. P. Geertsema. K. Hagénns. H. Zijlker.

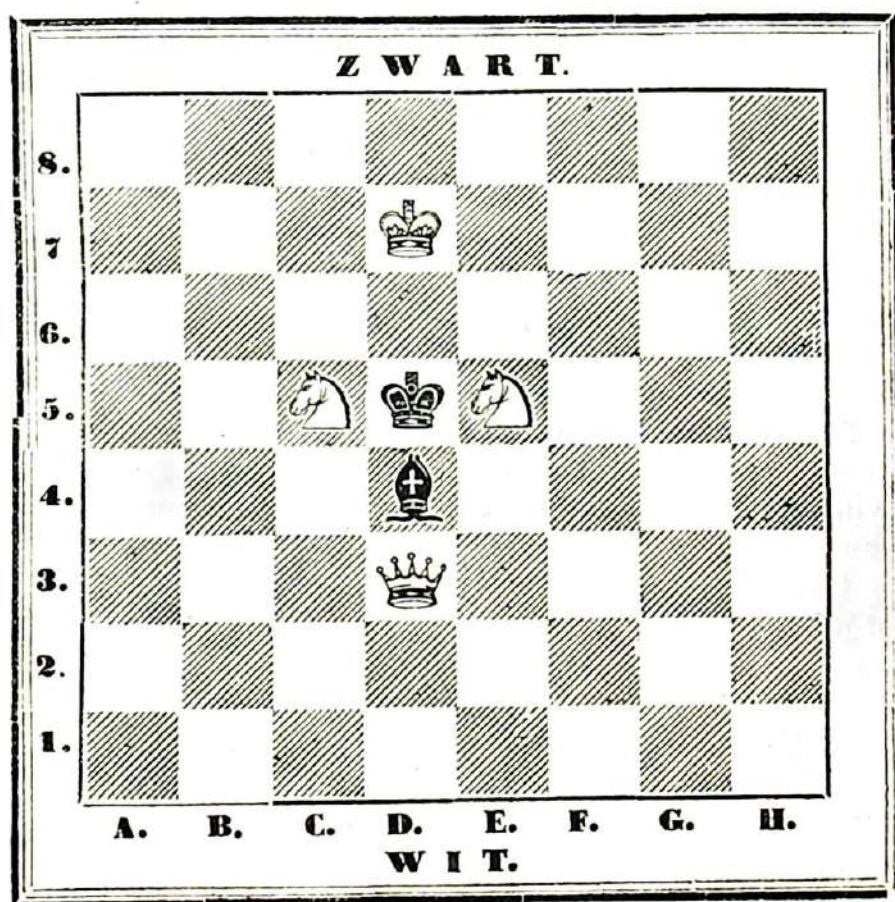
NB. Van de eerste twee jaargangen (1878 en 1880)
 van den Schaakkalender zijn nog enkele exemplaren
 te verkrijgen bij den president of secretaris der redactie.

ERKERUIS

OPGEDRAGEN AAN

Dr. A. VAN DER LINDE.

Mat in 2 zetten.

DOOR

Dr. H. Hartogh Heijs Van Zouteveen.

L. S.

Het jaarboekje, dat wij U hierbij aanbieden, wenschen wij een even vriendelijk onthaal, als zonder twijfel aan zijne voorgangers te beurt gevallen is. Het hoopt, dat het door U doorgebladerd zal worden, wil eenige mededeelingen doen omtrent den stand onzer vereeniging, en zou het toppunt zijner wenschen bereikt achten, wanneer hier of daar eene bladzijde U verlokte tot het naspelen eener partij en U dat dan een paar genoeglijke winteravonduren in de gezellige woonkamer verschaffen mocht.

Over het geheel heeft zich het Schaakbond in het afgelopen jaar in steeds vermeerderde belangstelling en toenemenden bloei mogen verheugen.

Een drietal meer of minder druk bezochte Schaaknamiddagen waren getuigen van onverminderde liefde voor dit eenige spel en droegen allen de stempel bij vijandschap op het bord, van wederzijdsche genegenheid en vriendschap des harten.

Op den 28 Juli 1880 werd te Winschoten eene zeer geanimeerde bijeenkomst gehouden, aan welke een vooraf bepaalde wedstrijd verbonden was. Er werd als gewoonlijk hardnekkig en met afwisselende kansen gestreden, zoodat hij dien dag ook niet afloopen konde maar later voortgezet en ten einde gebracht worden moest. De eer der overwinning viel te beurt aan onze welbekende kampioenen, de Heeren *L. Benima*, Dr. *T. Haakma Tresling*, Dr. *H.*

Hartogh Heijs Van Zouteveen, L. W. Zuidema en M. Dikema.

Met leedwezen werd bij deze gelegenheid in het bijzonder de afwezigheid opgemerkt van den Heer *H. Uden Masman*, zoo menigmalen vroeger als overwinnaar uitgeroepen. Waar hij toch schuilt? Zijn hart is zeker van het eens geliefdkoosd spel niet vervreemd. In het Panorama der week maakte hij melding van den gehouden wedstrijd, een bewijs dat hij, schoon afwezig, toen met zijne gedachten te Winschoten en bij de vrienden was. Maar een tijdlang zal de wakkere schaker opgegaan zijn in den niet minder wakkeren en levendigen Panoramist.

Belangrijker dan de herfstvergadering den 11 October gehouden, was de voorjaarsvergadering van den 28 Mei. In het Bestuur van het Bond kwam eene kleine verandering: de Heer *C. P. de Groot* ging onze Provincie verlaten om in het zuidelijk Limburg zijne tent op te slaan, en verzocht daarom van zijne betrekking als bestuurder ontheven te worden. Zijne plaats werd aangevuld door de benoeming van Dr. *Okken*. Het volgens de rooster af-tredend lid, de Heer *M. Dikema* werd als zoodanig herkozen. Het Bondsbestuur bestaat diensvolgens thans uit de H.H. Ds. *J. Van Konijnenburg*, President, *W. F. M. Meijer*, Penningmeester, *A. H. Becker*, Secretaris, *M. Dikema*, Dr. *U. P. Okken*.

De zorg voor de redactie en het uitgeven van dit jaarboekje werd toevertrouwd aan eene commissie bestaande uit de leden: Dr. *T. Haakma Tresling*, President, Dr. *Okken*, Dr. *Hartogh Heijs Van Zouteveen*, Ds. *J. Van Konijnenburg* en *M. Dikema*, Secretaris.

Gewichtiger dan deze, evenwel noodzakelijke werkzaamheden, was daarop het aannemen door de vergadering, van een voorstel des Bestuurs, om den titel van het Schaakbond, tot dus verre het „Provinciaal Groninger” geheeten, te veranderen in den

meer omvattenden: „het Noordelijk Schaakbond.“ Men achtte namelijk den tijd gekomen om de wanden der te eng geworden woning wat uit te zetten. Er hadden zich teekenen voorgedaan, uit welke met zekerheid kon opgemaakt worden, dat vooral in de aangrenzende Provinciën Friesland en Drenthe velen belang stelden in het hier ontwaakte schaakleven en menigeen niet weinig lust gevoelde deel te nemen aan onze wedstrijden, zoo slechts het ongelukkige reglement met zijne verouderde bepalingen hen niet buiten sloot. De verandering in het niets beperkende „Noordelijk Schaakbond“ zet nu de deur wijd open, door welke, naar wij hartelijk hopen velen mogen binnengaan. Nieuwe leden met nieuw bloed en frissche denkbeelden zullen ons hartelijk welkom zijn.

Na nog vermeld te hebben dat op het oogenblik, waarop wij dit schrijven een wedstrijd bij correspondentie ontbrand is, *) waaraan deelnemen de Heeren Dr. *H. Hartogh Heijs Van Zouteveen* te Assen, *W. N. C. Swaving* te Appingedam, *Ds. C. P. de Groot* te Gulpen, *Ds. J. de Raadt Offerhaus* te Ulrum, *M. Dikema* te Winschoten, *W. F. Van Nouhuys* te Zuidhorn en Dr. *Okken* te Solwerd, welke laatste echter door zijne bezigheden, nauwelijks in het begin van den strijd, gemeend heeft zich te moeten terugtrekken, — en na de belofte later den afloop met eenige der merkwaardigste partijen te zullen mededeelen, kunnen wij dit verslag gevoegelijk eindigen. Echter niet zonder er den wensch aan toe te voegen voor den verderen bloei en de ontwikkeling van het Schaakbond, en een opwekkend woord ter eere van het nooit hoog genoeg geroemde spel.

Want waarlijk het is een bewonderenswaardig spel. „Zie“, zegt *Jakob Balde*, wiens gedachten wij, zijn latijn van verre volgende voor een deel zullen

---

*) In den verigen — cf. Kal. 80 — worden overwinnaars de *H.H. de Raadt Offerhaus* en *Dikema*.

pogen weder te geven: „Zie, hoe het schaakspel een beeld vertoont der ijdelheid van ons aanzijn. De stukken worden geplaatst en de eene figuur is meer in tel dan de andere. Zoo plaatst het toeval of het geluk in de dwarrelende wereld den eenen mensch boven den anderen. Straks tuimelt er een van zijn meer of minder verheven standpunt of wordt een kleine een groote. Gereed om den strijd om het bestaan te strijden, staan ze allen tegen elkander over, hier Trojanen, daar de Grieken, in de flanken sterk door torens beschut. Het leger zwijgt, niets voorspelt den storm op het slagveld. De legeraanvoerders zijn in gedachten verzonken, de rimpel in het voorhoofd teekent zorg, zij beramen plannen. Daar begint de slag in de gelederen der minderen: zonder hun dood geen overwinning. Ontgaat de zege, dan krijgen zij, de kleinen, vaak onverdiend van de nederlaag de schuld. Van hen sneuvelden reeds eenigen: zij vielen en slapen, maar de Grooten staan nog achter hen. Dat geen dier kleinen die nog staan, den moed verlieze: de geringe die zich dapper verweert, heeft den maarschalkstaf in den ransel. Dat hij uitga op roof, de pas afsnijde en stroope! Maar wie springt daar te voorschijn? Een ridder heet hij, een listige Parther is hij. Voor zijn aanval vreest het geheele leger, hoewel het eveneens siddert, wanneer de Raadsheer uitrukt en de Roch het zware geschut opent. Daar vertoont zich de Koningin, vrij in hare beweging, want Dames veroorlooft men veel: voor haar zwichten én Loopers én Rochs én Ridders én allen. Wie regeeren de wereld? Zij kan veel en waagt veel, is de steun van haar gemaal om hem ten slotte te verraden, te redden ook misschien. Zijne Majesteit was tot hier toe rustig en gerust: hij steunde op zijne dienaars. Maar niet altijd is vertrouwen te stellen in ambtenaren noch zelfs in vrouwelijke list. Schaak! nogmaals Schaak koning! Schaak! Hij kan niet meer ontkomen: hij is mat, dood! — De slag is

geëindigd: hoog en laag viel vroeger of later: die won en die verloor wedervvaart eenerlei lot: zij worden weggeborgen en liggen rustig naast elkander in — de doos. Zoo gaat het ons menschen. Doe dan Uw plicht, wees vroolijk en speel moedig des levens spel, dat weder een Hoogere dan Gij door U speelt.

U. P. O.

Ds. OFFERHAUS.

Dr. OKKEN.

Evansgambiet.

Wit.

Zwart.

1. e2—e4	e7—e5	16. h2—h3	Lg4—d7 ⁽⁴⁾
2. Pg1—f3	Pb8—c6	17. Ra1—e1	a7—a6 ⁽⁵⁾
3. Lf1—c4	Lf8—c5	18. e4—e5* ⁽⁶⁾	d6+e5
4. b2—b4	Lc5+b4	19. Pf3+e5	Ld7—b5
5. c2—c3	Lb4—c5	20. Pe5—c4	Pa5+c4
6. d2—d4 ⁽¹⁾	e5+d4	21. Ld3+c4	K [—] c
7. c3+d4	Lc5—b6	22. Re1—b1	Lb5+c4
8. K [—]	d7—d6	23. Pd2+c4	Pe7+d5
9. Lc1—b2	Pc6—a5 ⁽²⁾	24. Rf1—c1	Lb6—a7
10. d4—d5	Pg8—e7	25. Lc3—a5	b7—b6
11. Lc4—d3	Lc8—g4	26. Pc4+b6!	La7+b6
12. Pb1—d2	f7—f6	27. La5+b6	Dc7—e5
13. Dd1—a4! ⁽³⁾	Dd8—d7	28. Da3+a6!	Kc8—d7
14. Da4—a3	c7—c5	29. Da6—b7!	Kd7—d6
15. Lb2—c3	Dd7—c7	30. Lb6+c5!	abandonneert.

(¹ De beste zet is hier K[—], want als zwart nu e5+d4, $\frac{c5+d4}{Lc5—b4!}$, $\frac{Lc1—d2}{Lb4+d2}$, $\frac{Dd1+d2}{Pg8—f6}$ speelt, dan is zijn spel beter door het meerdere bezit van een pion.

(² Pg8—e7 was natuurlijk te verkiezen, want speelde wit hierop d4—d5, dan antwoordt zwart Pc5—a5, etc.; nu bevordert zwart den aanval van wit.

(³ Zwak, Pa5 is verdedigd, die Dame doet op a4 weinig nut; veel beter ware geweest Ra1—c1.

(⁴ Hier geldt de regel: jamais à l' hontre; zwart moest het paard nemen, dan rocheeren, en zijn spel stond met een pion meer minstens even goed als dat van wit.

(⁵ Zwak. Nog zou de rochade het dreigende gevaar afgewend hebben.

(⁶ Een schitterende zet, uitgangspunt eener schoone combinatie. Dit eind is door wit krachtig gespeeld.

Geweigerd koningsgambiet.

Wit.

Zwart.

Dr. TER HAAR,
IJsselstein

Prof. Dr. C. P. HOFSTEDÉ DE
GROOT, *Groningen.*

1. e2—e4	e7—e5
2. f2—f4	Lf8—c5
3. Pg1—f3	Pb8—c6
4. c2—c3	d7—d5

c2—c3 is zwak, wit kan veilig e5 nemen, bv.
4. f4+e5, Pb6+e5; 5. d2—d4, Pe5+f3! 6. g2+f3, Dd8—h4!; 7. Ke1—e2, Lc5—b6; 8. Lc1—e3 en wit staat uitstekend. of 4. Lf1—c4, d7—d6 gedwongen; 5. c2—c3, Pg8—f6; 6. d2—d4, e5+d4; 7. c3+d4, Lc5—b4! en wit staat beter.

De gewone zet voor d7—d5 is d7—d6.

5. Lf1—b5	d5+e4.
6. Pf3+e5	Pg8—f6

Zwart geeft hierbij wit de gelegenheid den Roch met een pion voor een looper te winnen, om zelf door Lc8—g4 een onweerstaanbaren aanval te krijgen.

7. b2—b4 Lc5—b6

8. a2—a4 K—

't Is twijfelachtig of deze opoffering van den Looper in allen deele te verdedigen is.

9. Ib5+c6 b7+c6

10. a4—a5 Pf6—d5

Wit verspeelt tijd.

11. d2—d4 Dd8—h4!

12. g2—g3 Dh4—h3

13. Ra1—a2 Lc8—e6

Dd1—c2 is o. i. te verkiezen boven Ra1—a2.

14. a5+b6 a7+b6

15. Ra2—b2 f7—f6

In zalige hoop dat het paard c6 zal nemen en zich nog verder van huis zal begeven.

Wit had beter gedaan met te spelen Ra2+a8, Rf8+a8; Dd1—e2.

16. Pe5+c6 e4—e3

17. Dd1—f3 Ra8—a1*

Zwart verlamt hierdoor 't witte spel geheel en al.

18. Lc1+e3 Pd5+c3

19. Ke1—d2 Le6—g4

20. Df3—f1 Pc3+b1!

21. Rb2+b1 Ra1—a2!

22. Kd2—c3 Rf8—e8

Als wit nu de dame neemt, zet zwart in 4 zetten met door 1. Re8+e3!, Kc3—c4; 2. Ra2—c2! Kc4—b5; 3. Lg4—e2! Kb5—a4; 4. Rc2—a2†.

23. Le3—c1 Dh3—h5

24. Pc6—e5. Een nutteloos offer.

24. . . . . f6+e5.

Wit abandonneert, want op f4 of d4+e5 volgt Re8+e5 en weldra Re5—e2, terwijl Df1—c4! niet baat om Lg4—e6.

Dr. T. H. TRESLING.

W. F. M. MEIJER,

*Wit.**Zwart.***Vierpaard-spel.**

1. e2—e4	e7—e5	11. Re1+e4	De7—f6
2. Pb1—c3	Pg8—f6	12. d2—d4	Lf8—d6
3. Pg1—f3	Pb8—c6	13. Pf3—g5	K—
4. Lf1—b5	a7—a6	14. Pg5+h7	.....
- a6 is beter in de Spaansche partij. Hier verdiende de voorkeur Lb4 of Le5.
5. Lb5+c6	b7+c6	14.	Kg8+h7
6. Pf3+e5	Dd8—e7	15. Dd1—h5!	Kh7—g8
7. Pe5—f3	Pf6+e4	16. Re4—h4	Df6+h4
8. K—	d7—d5	17. Dh5+h4	Rf8—e8
9. Rf1—e1	Lc8—e6	18. Lc1—f4	Le6+a2
10. Pc3+e4	d5+e4	19. Lf4+d6	c7+d6
		20. b2—b3 en zwart geeft op na eenige zetten.	
- Eene volkomen correcte opofferingscombinatie.

A.**D.***Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e5	13. Lc1—b2!	d5—d4
2. Pg1—f3	f7—f5	14. Df5—f3	Dd8—h4
3. Pf3+e5	Pb8—c6	15. g2—g3	Pc6—e5
4. Dd1—h5!	g7—g6	16. Df3—g2	Dh4—f6
5. Pe5+g6	Pg8—f6	17. f2—f4	Lc8—f5
6. Dh5—h4	Rh8—g8	18. Lf1—e2	
7. Pg6+f8	Rg8—g4	Op 18. fe5°, Pf2!; 19.	
8. Dh4—h6	Rg4+e4!	Df2° gedwongen, Lg4!;	
9. Ke1—d1	Pf6—g4	20. Le2, Df2° wint zwart.	
10. Dh6—h5!	Ke8+f8	18.	Re4+e2
11. Dh5+f5!	Kf8—g7	19. f4+e5	Lf5+c2!
12. b2—b3	d7—d5	20. Kd1—c1	Df6—a6

21. Dg2—f3	Lc2—g6	29. Pb1—d2	Re4—d4
22. Lb2+d4	Re2—e4	30. Rh1—d1	b7—b5
23. Df3—c3	c7—c5	31. La3+f8	Rd4—c4!
24. Dc3+c5	Da6—d3	32. Dc7+c4	b5+c4
25. Dc5—c7! Kg7—g8		33. Lf8—b4	c4—c3
26. Ld4—b2	Ra8—f8	Wit abandonneert deze	
27. Lb2—a3	Pg4—e3	inderdaad zeer geniaal ge-	
28. d2+e3	Dd3+e3!	speelde partij.	

V. D.

DIKEMA.

Wit.

Zwart.

Naamloose opening.

Deze partij werd door middel der telegraaf in eenen dag ten einde gebracht.

1. e2—e4	e7—e6	13. g2—g4	Lc8—a6
2. Lf1—c4	d7—d5	14. c3—c4	d5+c4
3. e4+d5	e6+d5	Zwart rekent er op, dat wit	
4. Lc4—b3	Lf8—d6	door de telegrafische haast	
5. d2—d4	c7—c6	zich er toe zal laten ver-	
6. Lc1—e3	Pg8—f6	leiden om 15. Lc4 ^o te spe-	
7. f2—f3	K—	len, waarop mat volgt:	
8. Pb1—c3	Rf8—e8	15. ... Lc4 ^o ; 16. Dc4 ^o ,	
9. Dd1—d3	Dd8—e7	De3 ^o !; 17. Kd1. De1†.	
10. Ke1—d2	Le6—b4	15. Dd3—c3	c4+b3
11. a2—a3	Lb4+c3!	16. c2+b3	Pf6—d5
12. b2+c3	b7—b6	Wit abandonneert.	

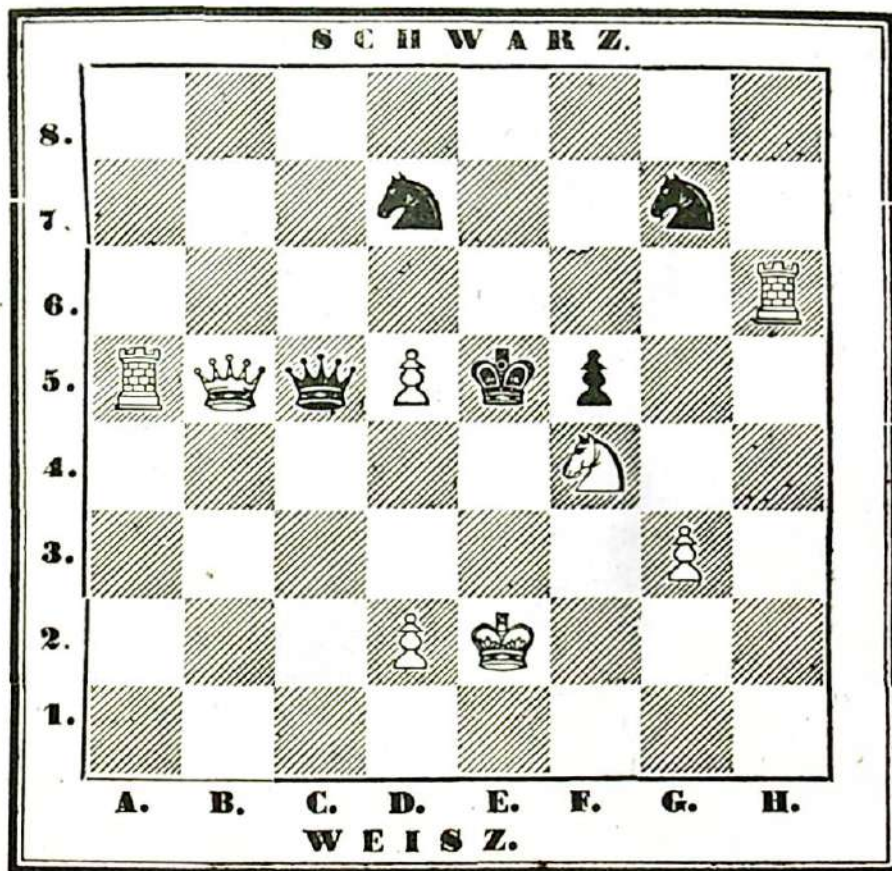
Dreizügler,

dem Schachphilologen *kat' exochèn*

Dr. A. VAN DER LINDE

gewidmet von seinem Landsmanne

Dr. T. HAAKMA TRESLING.

DR. TER HAAR.

Prof. DE GROOT.

*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4 e7—e5 2. Lf1—c4 Pg8—f6 3. d2—d3 c7—c6 4. Lc1—e3 d7—d5 Pb1—c3 was beter, daar dan niet met zooveel voordeel als nu d7—d5 kan gespeeld worden, 5. e4+d5 c6+d5 6. Lc4—b3 d5—d4 7. Le3—g5 . . . . . Zooals men ziet, kost het wit 2 tempi om op g5 te komen. 7. . . . . h7—h6 Hier was beter Lf8—b4! immers 7. . . . . Lb4!; 8. c3, dc3^o; 9. bc3^o, Lc5 spelende, staat de d-pion zwak en zwarts spel goed. 8. Lg5—h4 Pb8—c6 9. Pg1—e2 Lc8—g4 10. K[—] g7—g5 De rochade is in deze positie gevaarlijk, daar zw. nu met voordeel op den witten koningsvleugel in- dringt. 11. Lh4—g3 Lf8—e6	12. Pb1—d2 h6—h5 13. h2—h3 Lg4—d7 Terwijl wit beter had gedaan door h4 te spelen, moest zwart op h3 geant- woord hebben: Le2^o met opvolgend h4 om dan na Rg8 gespeeld te hebben, den pion op g4 te brengen. 14. Pd2—e4 Pf6+c4 15. d3+e4 h5—h4 16. Lg3—h2 g5—g4 17. h3+g4 Ld7+g4 18. a2—a3 . . . . . f3 is beter. 18. . . . . Dd8—f6 19. Dd1—d3 K[—]c 20. Lb3—d5 Lg4+e2 21. Dd3+e2 d4—d3* 22. De2+d3 h4—h3 23. Ld5+c6 h3+g2 24. Lc6+b7! Kc8—b8 25. Rf1—d1 Rh8+h2 26. Kg1+h2 Df6+f2 Wit geeft op. 't Laatste der partij is door zwart meester- lijk gespeeld.

Schaakstudie

van den Heer C. E. A. Dupré, uit Rotterdam.

Wit. Ke4, Pe5, pion f5.

Zwart. Kh5, La1, pion h6.

Wit begint en wint.

Oplossing :

- A. 1. f5—f6 La1—b2
 2. f6—f7 Lb2—c3
 3. Ke4—f5 La3—f8 (a
 4. Kf5—f6 Lf8—g8
 5. Pe5—g6 La3—b4
 6. Pg6—e7 Lb4—c3!
 7. Kf6—f5 Lc3—g7
 8. Pe7—g6 L. ad lib.
 9. f7—f8 D of Pg6—f8(h8) en wint.
 Op 4. . . Kh5—h4 verliest zwart ook.
 Op 5. . . Kh5—g4; 6. Pg6—e7, La3—b2!
 7. Kf6—g6 en wint.
- B. 1. f5—f6 La1—e5
 2. Ke4—e5 Kh5—g6
 3. Ke5—e6 Kh6—h5
 4. f7—f6 verliest.
- a. 3. . . . . La3—e7 (onverschillig) (b
 4. Pe5—g6 L. . . —a3
 5. Kf5—f6 La3—b2!
 Op 5. . . . . Kh5—g4
 6. Pg6—e7 La3—b2!
 7. Kf6—g6 en wint.
 6. Kf6—e6 Lb2—g7 of a3
 7. Ke6—f5 of Pg6—e7 en wint.
- b. 3. . . . . Kh5—h4
 4. Pe5—g6! Kh4—g3
 4. . . . . Kh4—h5 geeft door 5. Kf5—f6 de-
 zelfde variant als boven.
 5. Kf5—e6 h6—h5
 6. Pg6—e7 h5—h4
 7. f7—f8 D en wint.

Schotsch gambiet.**L. BENIMA.****Wit.**

1. e2—e4 e7—e5
 2. Pg1—f3 Pb8—c6
 3. d2—d4 e5+d4
 4. Pf3+d4 Lf8—c5
 5. c2—c3 Dd8—f6
 6. Lc1—e3 . . . . .

Met Pf3 geeft wit aan de
 zwarte dame eene slechte
 plaats.

6. . . . . Pg8—e7
 7. Lf1—c4 Pc6—e5
 8. Pb1—d2 . . . . .
 Le2 is beter.
 8. . . . . d7—d6
 9. h2—h3 K—

Dg6 is beter om wits
 rochade te beletten en Lf1
 noodzakelijk te maken, zoo
 wit ten minste geen pion
 wil verliezen.

10. Dd1—e2 . . . . .
 Hoe lijkt f4, wit?
 10. . . . . Pe5+c4
 11. Pd2+c4 . . . . .
 Dc4^o is beter.
 11. . . . . Df6—g6
 12. f3—f3 . . . . .

O! Rocheeren aan de
 damzijde.

12. . . . . Rf8—e8
 13. Ke1—f2 f7—f5
 14. e4—e5* Pe7—d5
 15. f3—f4 Pd5+e3
 16. De2+e3 b7—b5
 17. Pc4—d2?

b4 was de zet.

17. . . . . d6+e5

C. E. A. DUPRÉ.**Zwart.**

18. f4+e5 f5—f4
 19. De3—e2 Lc8—b7
 20. Pd2—f3 a7—a6
 21. Ra1—g1 Ra8—d8
 22. Kf2—f1 Re8—e7
 23. Pf3—h4? Dg6—b1!

De beslissende zet, wat
 wit ook spele.

24. Kf1—f2 . . . . .
 't Beste voor wit ware
 nog geweest:

24. Del waarop had kunnen
 volgen . . . Del^o!; 25.
 Kel^o, Re5^o!; 26. Kf1
 (bij 26. Kd1 of 2 ver-
 liest wit door Le7 een
 stuk), Ld4^o; 27. cd4^o,
 Rd4^o; 28. Pf5, Lf3^o;
 29. gf3^o, Rd1!; 30.
 Kf2, Rd2!; 31. Kf1,
 Rc5; 32. Kel, Rb2^o;
 33. Kd1, Ra2^o; 34. Rel,
 Kf7; 35. Rhg1, b4; 36.
 Rg4, Rc4; 37. Re2, b3
 en wint.

24. . . . . Rd8+d4*
 25. Rg1+b1

Voor wit nog 't beste in
 deze omstandigheden; im-
 mers op 25. cd4^o volgt
 in 5, bij ander tegenspel
 in weinige zetten mat.

25. . . . . Rd4—d1!
 26. De2—e3 Lc5+e3!
 27. Kf2—e2 Rd1—d2!
 28. Ke2—e1 Re7+e5

Wit abandonneert.

Hadden onze lezers het niet uit de nieuwsbladen gelezen, dan zouden zij het nu uit het jaarboekje van den Nederlandschen Schaakbond hebben kunnen vernemen, dat men *Bird* heeft toegelaten tot den wedstrijd voor de leden van dien bond en kunnen zien, dat hij den 1en prijs behaald heeft. Dien uitslag zal niemand verwonderen. In ons land heeft men slechts schakers-liefhebbers. Schakers van beroep worden er niet gevonden. Buitendien heeft ons land nog nooit een Schaker van den 1en rang voortgebracht. Men kan *Elias Stein*, den geboren Elzasser geen Nederlander noemen. Doch ook afgezien hiervan is het gehalte der Schakers die meedingen naar den jaarlijkschen prijs verminderd, het getal zelf nauwelijks de helft van vroeger. De tijden, toen *Gifford*, *De Lelie*, *M. Van 't Kruis*, *Dupré*, *Prof. Hofstede De Groot*, *Blijdenstein*, *De Vogel*, e. t. q. mededongen, zijn voorbij. Alleen *Messemaker* is er van de oude garde gebleven en had nu niet een vreemdeling den 1en prijs gehaald, welke hem toekwam, misschien was ook hij dit jaar het laatst in het strijdperk gebleven.

De H.H. mededingers in den schaakwedstrijd, uitgaande van den Nederlandschen Schaakbond, zijn zoo dwaas geweest, een vreemdeling te laten meedingen. *Fiat!* de vergadering is souverain. Ondergeteekende zou hierin niet bewilligd hebben, juist omdat hij er niet anders in zien kan dan eene groote dwaasheid, die het geheele denkbeeld, om eens in het jaar een nationalen wedstrijd te houden, een slag in het aangezicht geeft.

Van alle door den heer *Bird* gespeelde partijen, die ondergeteekende naspeelde, vindt hij de belangrijkste juist die, welke door hem tegen den Heer *Benima* remis is gemaakt. Het spel van de meeste

andere tegenspelers van den Heer *Bird* is zoo meegaande, zoo zoetsappig, zoo inschikkelijk voor den Brit; zij zijn zoo schuchteren, om eerst een aanvallenden zet te doen, dat men het alleen aan den ernst, waarmede het den Heer *Bird* te doen was den len prijs te winnen, kan wijten, dat hij niet veel eerder door zijn anders stout en geniaal spel zijne tegenstanders overwon.

Het spel van den Heer *L. Benima* tegen den Heer *H. E. Bird* is eigenlijk het vier paardenspel, daar zwart op den 4en zet ook zijn paard speelt, doch in plaats van op f6, dit paard plaatst op e7. Tot en met den 8en zet van wit begint deze partij juist als eene partij begon tusschen de *H.H. E. H. v. Woelderer* en den Heer *Bird*, maar op den 8en zet $K\text{---}$ van *v. W.* antwoordt *Bird* $Lb4\text{---}e7$, terwijl hij in de partij, die wij beschouwen dien zet eerst doet, door den z. g. *Flechsichen* zet $c2\text{---}c3$ van *Benima* daartoe genoodzaakt. Tot dien 9en zet van zwart is dit vierpaardenspel volkomen regelmatig gespeeld, want of nu op den 5en zet d5 genomen wordt van e7 dan wel (gelijk in het volkomen normale spel) van f6, doet niets ter zake.

Gaan wij nu aandachtig de partij na, dan zien wij, hoe wit steeds behendig de hinderlagen van zwart voorkomt, en zoo ook zijn spel onmachtig is op dat van zwart te ageeren, toch zijne tegenpartij tot machteloosheid doemt; door zet 17 b.v. $c3\text{---}c4$, verhindert hij niet slechts het plan van zwart, om door het en passant nemen van pion c den zwarten looper een plaats op c6 te geven, maar belet tevens looper g7 om voorloopig iets uit te richten. Zoo ook verhindert zet 24. $h2\text{---}h4$ de poging van zwart om looper g7 op h6 te plaatsen, om aldus te profiteeren van de hulpelooze positie van looper c1. En evenzoo maakt zet 27. $a2\text{---}a3$ den zet $Ra1\text{---}b1$ mogelijk, zoodat, als $Re7$ zich op b7 wil plaatsen, het veld b1 reeds veilig door de roch is bezet.

Door zet 34 tracht wit voor zijn partij eene kleine kans op winst te verkrijgen. Speelde toch zwart Rb3+b2, dan wit Rh1+h8 en de pion g6 of a7 zou wel niet voor zwart te behouden zijn geweest, doch zwart ziet het gevaar en plaatst zijn loopster maar weer op het veld g7 waar hij nu gedurende 21 zetten werkeloos stond.

De H.H. hebben nu de partij nog 24 zetten gerekent. *Bird* stelt alle pogingen in het werk om in het spel van wit te dringen, doch *Benima*, geen kans ziende op winst, speelde consequent op remis, eene wijze van spelen, die tegen groote spelers gerust mag aanbevolen worden.

Augustus 1880. Gouda.

L. BENIMA.

H. E. BIRD, Londen.

Wit.

Zwart.

1. e2—e4	e7—e5	21. De1—f2	b7—b5
2. Pg1—f3	Pb8—c6	22. Df2—f1	b5+c4
3. Pb1—c3	Lf8—b4	23. b3+c4	h7—h6
4. Lf1—b5	Pg8—e7	24. h2—h4	h6+g5
5. Pc3—d5	Pe7+d5	25. h4+g5	Kg8—f7
6. e4+d5	Pc6—d4	26. Kh1—g2	Re8—e7
7. Pf3+d4	e5+d4	27. a2—a3	Ld7—c8
8. K—	K—	28. Ra1—b1	Lc8—a6
9. c2—c3	Lb4—e7	29. Kg2—f2	Da5—d8
10. f2—f4	Le7—f6	30. Lc1—b2	Dd8—h8
11. Lb5—d3	d7—d6	31. Df1—h1	Re7—b7
12. g2—g4	g7—g6	32. Dh1+h8	Lg7+h8
13. Dd1—f3	Lf6—g7	33. Kf2—e2	Rb7—b3
14. Kg1—h1	f7—f5	34. Rb1—h1	Lh8—g7
15. g4—g5	Lc8—d7	35. Lb2—c1	Kf7—g8
16. Df3—f2	c7—c5	36. Rh1—f1	Lg7—f8
17. c3—c4	Rf8—e8	37. Rf1—h1	Lf8—e7
18. b2—b3	Dd8—a5	38. Rh1—f1	Le7—d8
19. Rf1—e1	Re8+e1!	39. Rf1—h1	Kg8—g7
20. Df2+e1	Ra8—e8	40. Rh1—e1	Ld8—a5

41. Re1—h1	Rb3—b8	50. Ke2—d3	Kg7—f7
42. Ke2—d1	La5—b6	51. Lc2—b3	Kf7—e7
43. Kd1—e2	Lb6—d8	52. Kd3—c2	Ke7—d8
44. Ke2—d1	La6—c8	53. d2—d3	La5—e1
45. Ld3—c2	Lc8—d7	54. Lc1—d2	Le1—g3
46. Rh1—h3	Ld8—a5	55. Kc2—d1	Kd8—c7
47. Rh3—h2	Rb8—h8	56. Kd1—e2	Kc7—b6
48. Rh2+h8	Kg7+h8	57. Lb3—c2	Kb6—a6
49. Kd1—e2	Kh8—g7	58. Lc2—b3	Remis.

Dr. T. HAAKMA TRESLING.

Met levende figuren.

Bijna was de *pen*, reeds eenigen tijd zwevende gehouden boven het papier en verlangende om eene kleine bijdrage te leveren voor dit jaarboekje van ons bloeiend schaakbond, opgehouden met schrijven. Waarom? Omdat bij haar de bedenking oprees of zij, hoe moedig anders ook, daartoe wel de vereischte geschiktheid had. Zie het Handboek, zie de beide ons reeds geschonken jaarboekjes — en zeg dan eens of het er niet allen schijn van heeft, dat schaakliefhebbers er een eigenaardigen stijl op nahouden. Het is alsof ze onophoudelijk hartstochtelijke zetten doen, zooveel stippen, vraag- en uitroepingsteekens, soms allen te gelijk hebben zij noodig om hunne verbazing, droefheid, verwondering en spot zelfs lucht te geven. Noch *Blair*, noch *Lulofs*, mijn leermeester zaliger gedachtenis, hebben in hunne handboeken eene rubriek ingeruimd aan den schaakstijl en zijne bijzondere eigenschappen in het licht gesteld. Wie weet of niet eens eene of

andere welversneden (zoo heet hêt immers nog altijd, al schrijft men met een metalen) pen zich daartoe leent. Is de stijl de mensch, men zou dan uit den stijl kunnen opklimmen tot het wezen van den schaker en zijne dispositie voor het alles behalve vulgaire spel. Waarlijk geene onbelangrijke bijdrage tot de uitbreiding onzer anthropologische wetenschap.

De redactie van het vorige jaarboekje (zie bladz. 6) moet het gevoeld hebben, dat allen het in het treffen van den volkomen schaakstijl nog niet ver gebracht hebben. Daarom zette zij edelmoedig de poorten van het heiligdom zoo ver mogelijk open. Troost u, ongeoeffende pen, nu nog een stappend paard gelijk, „zoo slechts de inhoud haar goed voorkomt,” zal zij u de eer der plaatsing van uwe bijdrage niet misgunnen.

Wij willen dan iets mededeelen over het spelen op het schaakbord met levende figuren. Dat dit denkbeeld, menschen de plaats te doen innemen van steenen, ivoren, houten of andere stukken in iemands brein konde opkomen is zoo onnatuurlijk niet; de namen van de figuren, koning, dam gewoonlijk toch dame of koningin geheeten, der loopers of raadsheeren, pionnen of boeren waren meer dan persoonsverbeeldingen, bijna wezens in levende lijve. Zooals wij dan ook aan het einde zien zullen is het vermoedelijk reeds zoo gespeeld in de grijze oudheid, en wel in Indie, het fabelachtige vaderland van het vermaarde spel. Eens gevonden, behield het denkbeeld zijne aantrekkelijkheid alle eeuwen door tot op den jongsten tijd. Volgens de ontwijfelbaar zekere getuigenis van een jongen schaakvriend moet het in den laatstverloopen winter nog op deze wijze vertoond zijn te Amsterdam in een der Variétés. Zonder twijfel was dat slechts eene soort van caricatuur, passende voor eene tooneelvertooning, waarbij een ernstig spel zeker te veel geverg'd zou zijn van het geduld der meeste toeschouwers. Het spel had ongeveer dezen gang gehad:

Na dezen zet is de stand der partij als volgt:

Wit: Kg3, Db7, Rg7, Ld6, Pe5, pionnen: a2, g2, h2.

Zwart: Kh8, Dd1, Ra8, Rf8, Lf5, pionnen: a7, h7.

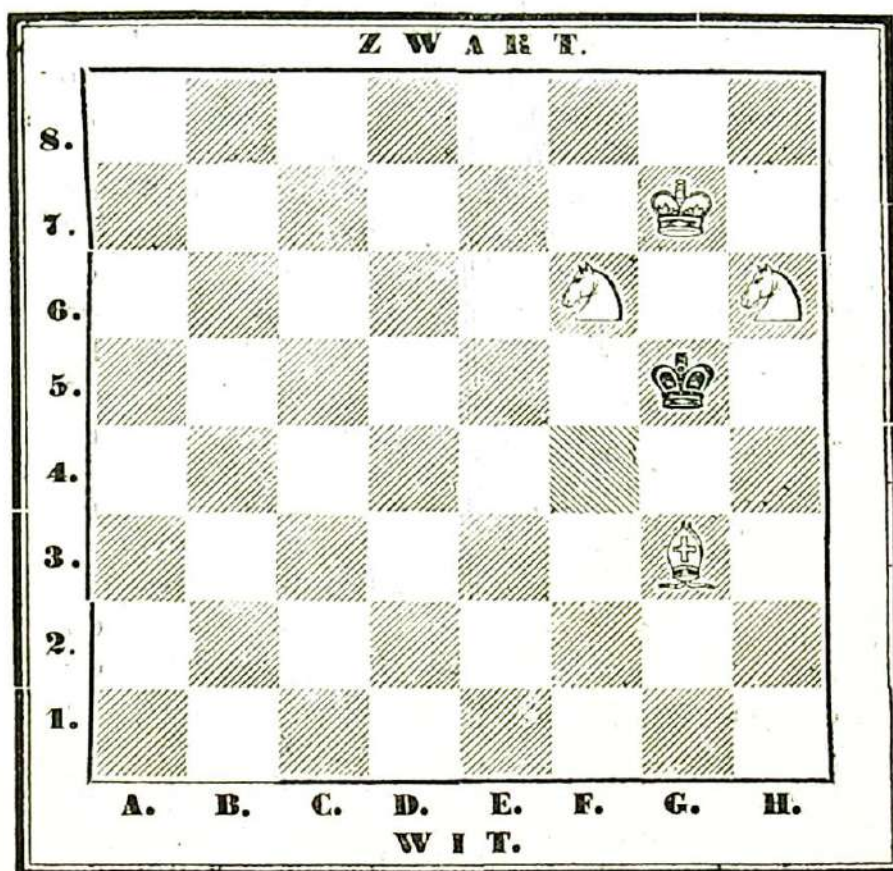
Mackenzie annonceerde nu mat in vijf zetten. Of-
schoon deze ons bekend zijn, deelen wij ze niet
mede om onzen vrienden het kleine genoegen te laten
ze zelve te vinden. Moeite kosten zal het hen niet
veel. De partij is gelijk men het noemt geredigeerd
door den Heer *Jean Dufresne* en te vinden in het
bekende tijdschrift: *über Land u. Meer*, Jaarg. 21,
No. 45. De door den redacteur bijgevoegde aan-
merkingen bij zet 13, 15, 16, 20 verdienen nage-
lezen te worden: wij zeggen er alleen van, dat voor-
al de 24e zet van wit, zijne hooge goedkeuring
bij uitnemendheid wegdraagt. Hij is echter dood
bedaard en spreekt zijn oordeel kalm uit. Een op-
gewondener stilist had er vast bij aangeteekend:
jandorie, bravo *Mackenzie*! — Doch, niets nieuws
onder de zon.

Te Futtypore in Britsch-Indie, nu een puinhoop,
eenmaal de residentie van keizer *Akbar* vindt men
in den tuin van den uitgestrekten harem, tusschen
twee vijvers, nog een met gekleurde marmeren pla-
ten ingelegde vloer, waar de groote keizer zwak
genoeg was, schaak te spelen met de vrouwen van
den harem, die daarbij zonder verder tooisel dan
de natuur haar gaf als steenen figureerden. Wij
voegen er echter bij dat anderen (b.v. *A. Van
Otterloo*, Britsch-Indie 1859 bl. 183) beweerden, dat
het hier bedoelde spel, geen schaak- maar een
soort van molenspel was, bij de inlanders *Chowgong*
geheeten. Een steenen zetel wijst nog de plaats
aan, waar de keizer gewoon was te zitten.

U. P. O.

EEREKRUIS

door Dr. Hartogh Heys Van Zouteveen,
opgedragen aan de Schaakklub „Van der Linde.”

Mat in 2 zetten.

De volgende drie partijen zijn tijdens zijn verblijf in Rotterdam (Sept. 80) door den Heer *Bird* gespeeld tegen den Heer *C. E. A. Dupré*.

Van 16 achtereenvolgens gespeelde partijen won de Heer *Bird* 8, de Heer *Dupré* 6 terwijl er 2 remis werden verklaard.

BIRD.

Wit.

DUPRÉ.

Zwart.

Loopergambiet met Koningstegengambiet.

1. e2—e4	e7—e5	9. Pe4—f2	De7—f6
2. f2—f4	e5+f4	Lf5 of Pf6 zouden ons	
3. Lf1—c4	f7—f5.	meer aangelachen hebben.	
Dit is verreweg de sterk-		10. d2—d4	Lf8—d6
ste verdediging, waarbij (zie		11. h2—h4	h7—h6
Kjöbenhavn—Winschoten		12. c2—c3	Pg8—e7
Schaakkalender v. h. Prov.		13. Le2—d3	Lc8—f5
Gr. Schaakbond, jrg. 80)		14. Dd1—b3	b7—b6
bij goed spel het voordeel		15. c3—c4	Pb8—d7
aan zwart moet komen.		16. Lc1—d2	Lf5+d3!
4. Pb1—c3	Dd5—h4!	De rochade schijnt ons	
5. Kel—f1	f5+e4	beter. Zwart versterkt on-	
In deze positie is dit de		noodig wit's centrum.	
slechtste zet. Pg8—f6 was		17. Pf2+d3	Df6—f7
o.i. het eenige middel om		18. c4+d5	Pe7+d5
wit alle voordeel te ontne-		19. Ra1—e1!	Ke8—d8
men.		20. Pd3—e5	Pd7+e5
6. Pc3+e4	c7—c6	21. d4+e5	Ld6—c5
7. Pg1—f3	.....	22. e5—e6	Df7—f6
De meesten verkiezen hier		23. Ld2—c3	Pd5+c3
De2, b.v. 7. De2, Kd8;		24. b2+c3	Kd8—c7
8. Lg8°, Rg8°; 8. Pf3, De7;		25. Pf3—e5	Rh8—e8
10. d4, d5; 11. Peg5, h6;		26. Pe5—d7	Df6—f5
12. De7°! Le7°, 13. Pf7!,		27. Pd7+c5	Df5+c5
Ke8; 14. Pfe5, g5; maar		28. Rh1—h3	Re8—e7
dan wint zwart		29. Rh3—d3	Ra8—d8
7.	Dh4—e7	30. Db3—a4	Rd8+d3
8. Lc4—e2	d7—d5		

31. Da4+ a7! Kc7—c8	43. Re4—b4 Kd8—e8
32. Da7—a6! Kc8—c7	44. Rb4—b8! Df6—d8
33. Da6+d3 b6—b5	45. Rb8+d8! Ke8+d8
34. Re1—e4 Dc5—d6	46. Da7---a5! Kd8---d7
35. D13—e2 g7---g5	47. Da5+g5 a4---a3
36. h4+g5 h6+g5	48. Dg5+f4 Re6---d6
37. Kf1—f2 Dd6—c5!	49. Df4---f7! Kd7---c8
38. Kf2—f3 Dc5+c3!	50. Df7---b3 Rd6---d2
39. Kf3—g4 Dc3---f6	51. Db3+a3 Rd2+g2!
40. a2—a4 b5+a4	52. Kg4---f3 Rg2---d2
41. De2—a6 Re7+e6	53. Da3---a8! Kc8---d7
42. Da6—a7! Kc7—d8	54. Da8---b7! Kd7---e6

Op 42. ... Kc8 werd de partij zeer waarschijnlijk remis. (Aanm. van den Heer DUPRÉ.)

55. Db7+c6! Rd2---d6
56. Dc6---e4! en wint.

DUPRÉ.
Wit.

BIRD.
Zwart.

Romeinsch gambiet.

1. e2—e4 e7—e5	11. Dd1+f3 Lc7+h4!
2. f2—f4 e5+f4	12. Kc1—d2 Lc8—e6
3. Pg1—f3 g7—g5	De opoffering van een
4. h2—h4 g5—g4	pion weegt hier niet op
5. Pf3—e5 h7—h5	tegen den aanval.
Naar dezen zet noemt	13. Lc4+e6 f7+e6
men deze opening ook wel	14. Df3+h5! Ph6—f7
Kieseritzky gambiet. L.	15. Dh5—g4 Dd8—e7
Paulsen's zet Lg7 om, als	16. Pb1—c3 Pb8—d7
wit g4 neemt, met d5 te	17. Pd3—f4 Lh4—g5
ve volgen, is beter.	18. Dg4+e6 Lg5+f4
6. Lf1—c4* Pg8—h6	19. De6+e7! Ke8+e7
7. d2—d4 d7—d6	20. Le3—f4 Rh8+h1
8. Pe5—d3 f4—f3	21. Pc3—d5! Ke7—f8
9. g2+f3 Lf8—e7	22. Ra1+h1 c7—c6
10. Lc1—e3* g4+f3	23. Pd5—c7 Ra8—c8
Gewoonlijk speelt men	24. Pc7—e6! Kf8—e7
hier Lh4 ^o !, waarop wit	25. Pe6—g7 Rc8—g8
Kd2 speelt.	26. Pg7—f5! Ke7—e6

27. Pf5—e3 . . . . .

Ke3 is beter; Rg2 is niet te vreezen; het paard had zijne voor zwart lastige positie behouden en de koning kreeg een werkzaam aandeel, wat den afloop der partij zeer zou bekort hebben, terwijl op Rg4 Rh4 was gevolgd.

27. . . . . d6—d5

28. e4—e5 Pd7—f8

29. Rh1—h3 Rg8—g1

30. Rh3—g3 Rg1+g3

31. Lf4+g3 Pf7—g5

32. Kd2—d3 Pg5—e4

33. Pe3—f1 Pf8—g6

34. Kd3—e3 b7—b5

35. a2—a3 a7—a5

36. c2—c3 Pg6—e7

37. Lg3—e1 Pe7—c8

38. Ke3—d3 Pp8—b6

39. b2—b3 c6—c5

40. Pf1—e3 a5—a4

41. b3+a4 c5—c4!

42. Kd3—c2 Pb6+a4

43. Pe3—g2 Ke6—f5

44. Le1—d2 Pa4—b6

45. Pg2—h4! Kf5—g4

46. Ph4—g6 Kg4—f5

47. Pg6—e7! Kf5—e6

48. Pe7—c6 Pb6—a8

49. Ld2—h6 Pa8—c7

50. Lh6—f8 Ke6—d7

51. Pc6—a7 Pe4—g5

52. Lf8—d6 Pg5—e6

53. Kc2—d2 Kd7—e8

54. Kd2—e3 Ke8—f7

55. Ke3—f3 Kf7—g6

56. Kf3—g4 Kg6—f7

57. Kg4—f5 . . . . .

Wit dreigt het spel te forceeren, bij Pg7! met 58. Kg5, Pe6!; 59. Kh6, Kg8; 60. Kg6 enz.; bij 57. . . . Ke8; 58. Kf6, Kd7; 59. Le7°, Pe7°; 60. Kf7 enz. (Aanmerking van den heer Dupré. Toch komt het der redactie voor, dat Wit op 57. . . . Pg7! nog lang had moeten spelen, voor de winst volgde.)

57. . . . . Pe6+d4!

58. c3+d4 c4—c3

59. Ld6---b4 c3—c2

60. Lb4—d2 Opgegeven.

Schotsch gambiet.

BIRD.

DUPRÉ.

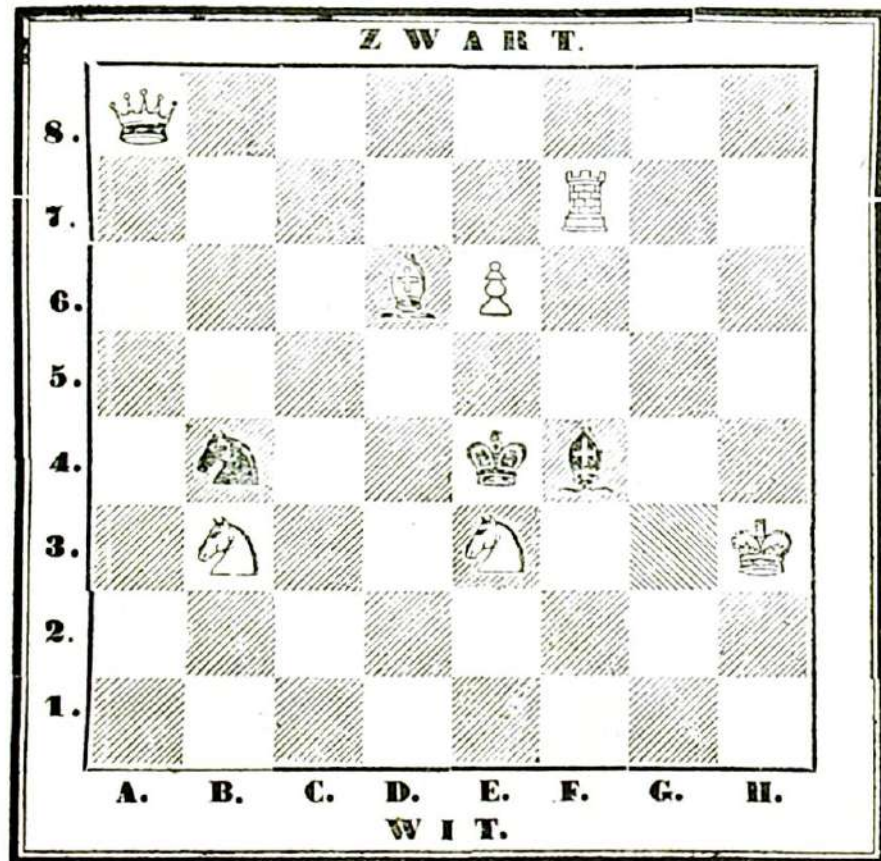
*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e5	30. Rd1—d3	Rf8—e8
2. Pg1—f3	Pb8—c6	31. h2—h3	Re8—a8
3. d2—d4	e5+d4	32. Rf1—d1	Lb6—c5
4. Pf3—d4	Lf8—c5	33. Rd1—d2	d6—d5
5. Pd4—b3	Lc5—b6	34. Pc4—b2	d5+e4
6. Lf1—e2	d7—d6	35. f3+e4	Re6+e4
7. K—	Pg8—e7	36. Rd2—d1	Ra8—e8
8. Pb1—c3	K—	37. Rd1—f1	Re4—e2
9. a2—a4	a7—a5	38. Rd3—c3	Re2—e1
10. Kg1—h1	f7—f5	39. Rd3—f3	Re1+f1!
11. Lc1—g5	Lc8—e6	40. Rf3+f1	Re8—e2
12. Pb3—d2	Dd8—d7	41. Pb2—c4	Lc5—b4
13. Le2—b5	Dd7—c8	42. Rf1—c1	Lb4—c3
14. Pd2—c4	Le6+c4	43. Kh1—g1	Lc3—d4!
15. Lb5+c4!	Kg8—h8	44. Kg1—h1	Ld4—b6
16. Dd1—h5	Dc8—e8	45. c2—c3	h6—h5
17. Dh5+e8	Ra8+e8	46. b3—b4	d5+b4
18. Lc4—b5	Re8—b8	47. c3+b4	Kg6—f5
19. f2—f3	h7—h6	48. Pc4+b6	c7+b6
20. Lg5—h4	g7—g5	49. Rc1+c6	Re2—a2
21. Lh4—e1	f5—f4	50. Rc6+b6	Ra2+a4
22. Lb5+c6	b7+c6	51. Rb6—b5!	Kf5—f6
23. b2—b3	Pe7—g6	52. Kh1—g1	g5—g4
24. Ra1—d1	Pg6—e5	53. Rb5+h5	g4+h3
25. Pc3—b1	Kh8—h7	54. Rh5+h3	Ra4+b4
26. Pb1—a3	Kh7—g6	55. Rh3—h5	Rb4—b3
27. Le1—c3	Rb8—e8	56. Kg1—f2	Kf6—g6
28. Lc3+e5	Re8+e5	57. Rh5—e5	Kg6—f6
29. Pa3—c4	Re5—e6		Remis.

SCHAAKRAADSEL

van den Heer *Dupré*.

Wit, die gespeeld heeft, kan, den laatsten zet terugtrekkende en op nieuw spelende in één zet mat geven.

Welken zet heeft Wit gespeeld en hoe geeft wit, na het terugtrekken van dien zet, in een zet mat?

A. POLAK DANIELS

L. BENIMA.

Wit.

Zwart.

Steinitz gambiet.

1. e2—e4	e7—e5	18.	d6+e5
2. Pb1—c3	Pb8—c6	19. Ld3—b5	e5+d4
3. f2—f4	e5+f4	20. Re1+e8	Kf8+e8
4. d2—d4	Dd8—h4!	21. Lb5+c6!	b7+c6
5. Ke1—e2	Dh4—h5	22. Pf3+d4	Lc8—d7
Dezen zet houden wij min-		23. Pd4—b3	Ld7—e6
stens voor even goed als		24. Pb3—a5?	Le6+a2
g ⁵ , die gewoonlijk eerst		25. b2—b3	Ra8—d8
gespeeld wordt.		26. Ld2—e3	.....
6. Pg1—f3	g7—g5	De partij is voor wit	
7. Pc3—d5	Ke8—d8	niet meer te houden, toch	
8. e2—c3	Lf8—g7	had o. i. Ke ² langer weer-	
9. Dd1—d3	Pg8—e7	stand geboden.	
10. Pd5+e7	Kd8+e7	26.	Lg7+c3
11. Ke2—f2	Rh8—e8	27. Pa5+c6	Rd8—d6
12. Lf1—e2	Ke7—f8	28. Pc6+a7	La2+b3
13. Lc1—d2	Dh5—g6	29. Pa7—b5	Rd6—f6!
14. g2—g3?	f4+g3!	30. Le3—f4?	
15. h2+g3	h7—h6	De witte koning kan zich	
16. e4—e5	Dg6+d3	nergens plaatsen zonder	
17. Le2+d3	d7—d6	verlies; op Kg ¹ volgt Lo ¹	
18. Ra1—e1	.....	enz.; op Ke ² volgt Le ⁴ ;	
Bévue, waardoor weer		op Kg ² volgt Ld ¹ .	
een pion verloren gaat.		Wit abandonneert.	

E I N D S P E L.

Wit. Kb3, Rh4, pion h3.

Zwart. Kb5, Rh2, pion a3.

Wit speelt voor en wint.

Hoewel dit bijna onmogelijk schijnt, zal de proeve het bevestigen. Wanneer wit evenwel een middenpion had, zou de partij remis zijn.

EINDSPEL van *Dr. H. Heys van Zouteveen*.*Wit.* Kd6, pionnen d7, e2, f2.*Zwart.* Kd8, pionnen e6, f7.*Zwart* begint te spelen, waarop *wit* in hoogstens 6 zetten mat geeft.EINDPOSITIE uit eene door *Dr. H. Hartogh Heys van Zouteveen* gespeelde partij.*Wit.* Kb1, Dd8, Rd1, Lc8 en e3, Pc3.*Zwart.* Kc6, Df7, Lb4, Pf6, pionnen a7, b6, c7.*Wit* speelt voor en geeft in 2 zetten mat.

SCHAAKPROBLEEM.

Wit. Ke3, Dg3, Lf1 en f2.*Zwart.* Ka7, Dg6, pionnen: f5, f6.*Wit* speelt voor en dwingt *zwart* met den 4den zet mat te geven. (*Zelfmat*).

SCHAAKPROBLEEM.

Wit. Ka8, Db6, Rf6, Lg7, pionnen: a4, b3, f3.*Zwart.* Ke5, Rc1, La7, Pe4, pionnen: c7, d7, e3, f2, f7, g6.*Wit* speelt voor en geeft in 3 zetten mat.POLERIO GAMBIET met *Mac-Donnell's* aanval.Een Polerio gambiet geeft een zeer sterken aanval, hoewel tegen opoffering der volle kwaliteit. Als een voorbeeld, in welke leelijke positie *zwart* komt,

geven wij de volgende tusschen de HH. *Van Nouhuys* (wit) en *Dikema* (zwart) gespeelde partij, waarin wit bij den 5den zet, in plaats van te rocheeren met den zet Pc3, dien *Mac-Donnell* 't eerst toegepast heeft, doorgaat.

Zwart's 9de zet was noodzakelijk wegens Pfb! met volgend dreigend mat op f7.

Wit had in plaats van 10. Pf4^o moeten spelen :
10. Pf6, Pe5^o; 11. Pg8^o, Rg8^o of Kg8^o; 12. De5^o, enz.

of 10. Pf6, Pe5^o, 11. Pg8^o, Pc4^o; 12. Ph6^o, De7!; 13. Kf2, enz.

of 10. Pf6, De7; 11. Pg8^o, De5^o!; 12. De5^o, Pe5^o; 13. Ph6^o, Pc4^o; 14. d3, enz.

of 10. Pf6, De7; 11. Pg8^o, Rg8^o; 12. Dh6^o!, Ke8; 13. Df4^o, Rg2^o; 14. Kf1, Rg8; 15. d4, enz.

In alle bovengenoemde variaties is de positie van wit oneindig veel beter dan die van zwart.

Zet 16. e6 is minder goed dan 16. Lf7, Df8; 17. ef6^o en zwart staat slecht.

Met 18. Rf6^o had wit zeker remis, gelijk ieder zal zien, immers 18. Rf6^o, Rf6^o; 19. Df6^o! De7; 20. Dh8! enz., eeuwig schaak.

Bij den 20sten zet, had wit, gelooven wij, nog kans op winst.

Na zet 33 kan wit, die de kans op winst en een paar keer op remis liet glippen, het verlies niet meer ontkomen. Had toch wit bij zet 10 of 16 en misschien zelfs nog bij zet 28 gebruik gemaakt van de gelegenheid; hij ware als overwinnaar uit het strijdperk getreden, terwijl hij bij zet 18 remis in handen had. Vraagt men nu, waarin de verkeerde speelwijze van zwart is gelegen; wij meenen te moeten antwoorden, dat, wat ook de theorie moge zeggen, zet 6. d5 minder goed is dan d6. Door d6 immers wordt Lc8 vrij en het punt e5 versterkt, terwijl bij d5 de pion roekeloos wordt

ongeoferd. Antwoordt zwart evenwel volgens theorie
7. Ld5°, ja, dan . . . . !

Verder houden wij zwart's 7. Lh6 voor minder goed dan Dd6. Overigens heeft zwart met succes de woedende aanvallen afgeslagen, goed verdedigend en netjes gespeeld. Zwart had, behalve de paar genoemde vlekjes, niet beter kunnen spelen.

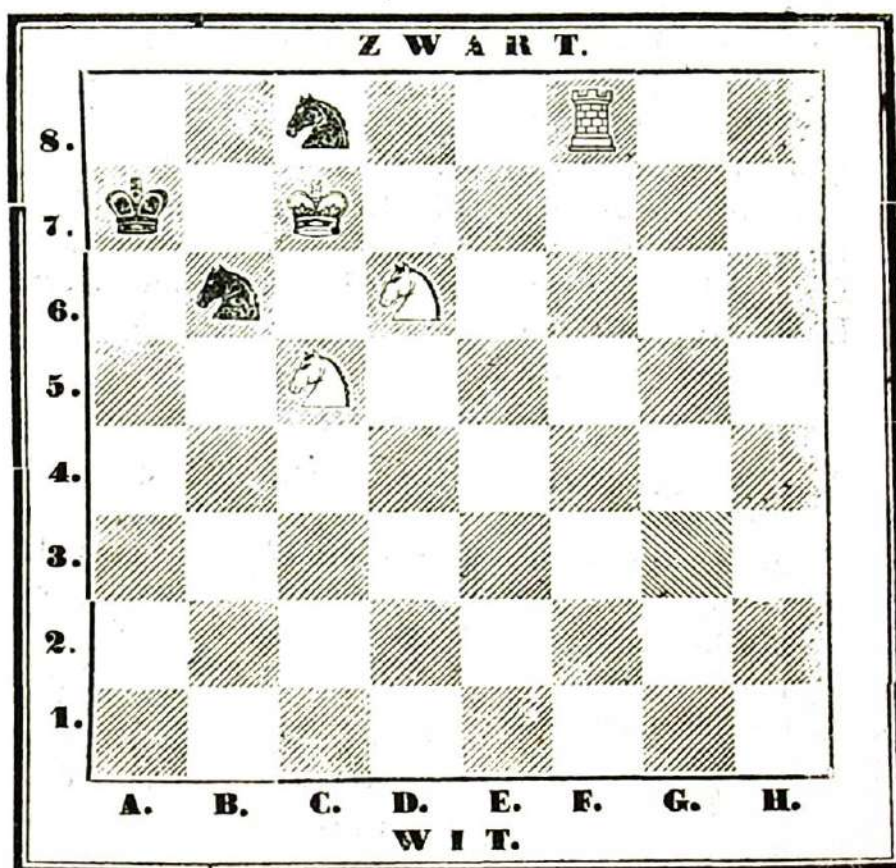
1. e2—e4	e7—e5	29. La4—b3	b5+c4
2. f2—f4	e5+f4	30. Lb3+c4	Pa8—b6
3. Pg1—f3	g7—g5	31. b2—b3	Pb6+d5
4. Lf1—c4	g5—g4	32. Lc4+d5	Kd6+d5
5. Pb1—c3	g4+f3	33. e6—e7	Lc8—d7
6. Dd1+f3	d7—d5	34. Rf7+f6	Ld7—b5
7. Pc3+d5	Lf8—h6	35. a2—a4	Lb5—d3
8. Df3—h5	Pb8—d7	36. Re1—e3	Rb8+b3
9. e4—e5	Ke8—f8	37. Kg1—f2	Rh8—e8
10. Pd5+f4	Dd8—e8	38. Rf6—f8	Rb3—b2!
11. d2—d4	Lh6+f4	39. Kf2—g3	Ld3—g6
12. Lc1+f4	f7—f6	40. Rf8—f6	c5—c4
13. Lf4—h6!	Pg8+h6	41. Kg3—f4	Rb2—f2!
14. Dh5+h6!	Kf8—e7	42. Kf4—g5	Rf2+f6
15. Dh6—g7!	Ke7—d8	43. Kg5+f6	Kd5—d4
16. e5—e6	Rh8—f8	44. Re3—e6	c4—c3
17. K—	Pd7—b6	45. Re6—c6	c3—c2
18. Ra1—e1	De8—e7	46. Kf6—e6	Lg6—e4
19. Dg7+e7!	Kd8+e7	47. Rc6—c7	Re8+e7!
20. Lc1—b3	e7—c6	48. Ke6+e7	Kd4—e3
21. c2—c4	Rf8—d8	49. g2—g4	Ke3—d2
22. Rf1—f4	Ra8—b8	50. a4—a5	c2—c1D
23. Rf4—h4	Rd8—h8	1. Rc7+c1	Kd2+c1
24. d4—d5	c6—c5	52. Ke7—d6	Kc1—d2
25. Rh4—g4	Ke7—d6	53. Kd6—e5	Kd2—e3
26. Rg4—g7	Pb6—a8	54. Ke5—f6	Ke3—f4
27. Lb3—a4	a7—a6		
28. Rg7—f7	b7—b5		

Wit abandonneert.

SCHAAKPROBLEEM

VAN

Dr. H. HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN.

Mat in 4 zetten.

Lb5-paardspel.

DR. TRESLING.

L. BENIMA.

*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e5	16. c3—c4	Lc8—e6
2. Pg1—f3	Pb8—c6	17. Lg3+d6	b5+c4
3. Lf1—b5	a7—a6	18. Ld6+f8	Dd8+d1
4. Lb5—a4	Pg8—f6	19. Ra1+d1	c4+b3
5. Pb1—c3	Lf8—c4	20. Lf8+h6	b3+c2
6. Pf3+e5	Pc6—e5	21. Rd1—c1	Pf6—h7
7. d2—d4	Lc5—d6	22. Rc1+c2	c5—c4
8. d4+e5	Ld6+e5	23. f2—f4	g5+f4
9. K—	Le5+c3	24. Lh6+f4	Ph7—f6
10. b2+c3	b7—b5	25. Rc2—c3	Pf6—d7
11. La4—b3	d7—d6	26. Lf4—d6	Pd7—f6
12. Rf1—e1	K—	27. Rc3—g3!	Kg8—h7
13. Lc1—g5	h7—h6	28. e4—e5	Pf6—d5
14. Lg5—h4	g7—g5	29. Re1—e4	abandonneert.
15. Lh4—g3	c7—c5		

Fransche partij.

L. W. ZUIDEMA.

DR. TRESLING.

*Wit.**Zwart.*

1. e2—e4	e7—e6		dat wit bij 7. h3 gespeeld
2. d2—d4	d7—d5		had, dan kon, wijl 7. c3
3. e4+d5	e6+d5		en 12. c4 2 zetten kost,
4. Pg1—f3	Pg8—f6		dadelijk c4 gespeeld zijn.
5. Lf1—d3	Lf8—d6	12.	a7—a6
6. Lc1—e3	Lc8—e6	13. c4—c5	Ld6—b8
7. c2—c3	.....	14. Rf1—e1	h7—h6
	Beter was hier Pd2 of K—	15. Pf3—h4	.....
7.	K—		Eerst moest h3 gespeeld
8. K—	Pb8—d7		worden; nu verliest wit door
9. Pb1—d2	Ra8—c8		de volkomen zuivere offer-
10. Ra1—c1	c7—c6		combinatie van zwart een
11. b2—b3	b7—b5		pion en door een volgende
12. c3—c4	.....	15.	Lb8+h2!
	Als men zich voorstelt,	16. Kg1+h2	Pf6—g4!

17. Kh2—g3 Pg4+e3

18. Re1+e3 ....

Door zoo te spelen in plaats
van fe3^o, verliest wit pion
d4.

18. .... Dd8—g5!

19. Kg3—h2 Dg5+h4!

20. Kh2—g1 Dh4+d4

21. Dd1—c2 ....

Sterker is Pf3.

21. .... Pd7—e5

22. Pd2—f3 Pe5+f3

23. Re3+f3 Le6—f3

24. Rf3—e3 Rc8—e8

25. Rc1—e1 Re8+e3

26. Re1+e3 Dd4—a1!

27. Dc2—b1 ....

Wit moest zoolang mo-
gelijk de ruiling der dames
voorkomen hebben.

27. .... Da1+b1!

28. Ld3+b1 g4—e6

29. Lb1—g6 ....

Lc2 is sterker.

29. .... d5—d4

30. Re3—e1 Le6+b3

31. a2+b3 f7+g6

Na nog een tiental zet-
ten abandonneerde wit.

Lb5-paardspel.

DR. U. P. OKKEN.

VAN NOURUYS.

Wit.

Zwart.

1. e2—e4 e7—e5

2. Pg1—f3 Pb8—c6

3. Lf1—b5 Pg8—f6

4. Pb1—c3 Lf8—b4

5. K— ....

Gewoonlijk wordt Pd5 ge-
speeld.

5. .... Lb4+c3

6. d2+c3 Pf6+e4

7. Lb5+c6 b7+c6

8. Pf3+e5 K—

9. c3—c4 Dd8—e7

c4 is een goede zet, die
La6 doelloos maakt. De7
deugt niet; f6 was beter.
Wit krijgt nu bepaald den
aanval.

10. Pe5—d3 Pe4—f6

11. Lc1—g5 ....

Le3 is krachtiger.

11. .... d7—d5

12. c4+d5 c6+d5

13. Rf1—e1 De7—d6

14. Lg5+f6 ....

Lf4 ware te verkiezen
geweest; immers 14. Lf4,
Dd8; 15. Df3, e6; 16.
Lg5, Le6; 17. Lf6^o, Df6^o;
18. Df6^o, gf6^o; en wit
staat veel beter. Speelde
zwart bij 15. Df3 geen e6,
dan zou zijn spel in groot
gevaar komen; c7 zou vrij
zeker verloren zijn of wit
zou dreigerd in zijn spel
vallen.

14. .... Dd6+f6

15. c2—c3 Ra8—b8
 Le6 is beter; want dat stuk staat dan goed en de zwarte Rochs ondersteunen elkaar.
16. Dd1—d2 Rb8—b5?
17. Dd2—e3 ....
 Door a4 zou de doelloosheid van 16. ... Rb5 aan 't licht gekomen zijn.
17. .... Lc8—f5
18. Re1—e2 a7—a5
19. Ra1—e1 Lf5—e4
20. a2—a3 ....
 Hier had f3 moeten gespeeld worden.
20. .... Df6—f5
21. Pd3—f4 a5—a4??
22. f2—f3 g7—g5
23. Pf4—h5 Df5—g6
24. f3+e4 Dg6+h5
25. De3—d4 Rf8—b8
26. e4+d5 Rb8—f8
27. c3—c4 Rb5—b6?
28. c4—c5 Rb6—b8
29. Dd4+a4 g5—g4
30. Da4—d4 f7—f5
31. Re2—e7 Dh5—g6
32. Dd4—f4 Rb8—b3
33. Re1—e6 Rf8—f6
34. Re7—e8! Kg8—g7
35. Df4+c7! Kg7—h6
 Zwart moest hier de partij opgegeven hebben.
36. Re6+f6 Dg6+f6
37. Re8—e6 Df6—g6
38. Re6+g6! h7+g6
39. Dc7—e5 Rb3—d3
40. c5—c6 abandonneert.

Ds. J. DE RAADT

OFFERHAUS

Wit.

VAN NOUHUYS.

Zwart.

Philidor's verdediging van het paardspel.

1. e2—e4 e7—e5
2. Pg1—f3 d7—d6
3. d2—d4 e5+d4
4. Dd1+d4 Lc8—d7
5. Lc1—e3 Pb8—c6
6. Dd4—d2 Pg8—f6
7. Lf1—d3 Lf8—e7
8. Pb1—c3 Pc6—e5
9. .... Pe5+f3
- Wit doet hier een onmogelijken zet, krijgt dus tempo verlies, waarvan zwart niet profiteert. K— zou voor zw. de zet geweest zijn; het paard staat op e5 zeer sterk.
10. g2+f3 K—
 De rochade nu is minder goed, daar de koningevleugel te veel aan den aanval wordt blootgesteld.
11. K—c Ld7—e6
12. Rh1—g1 Pf6—h5
13. Pc3—d5 ....

f4 met dreigend f5 was beter, vervolgens Lh6, dan Le2 en de aanval ware onweersstaanbaar.

13. .... a7—a6?
14. Pd5+e7 Dd8+e7
15. Le3—d4 Kg8—h8

Een niets betekenende zet; f6 had moeten gespeeld worden.

16. Dd2—h6* Rf8—g8
17. Dh6+ h5 ....

Hier was e5 een mooie zet; voor zwart dreigt er mat op h7 en als nu g7 de dame op h6 neemt, dan speelt wit

ed6°!, waardoor de zwarte dame verloren gaat met onhoudbare positie.

17. .... f7—f6
18. e4 e5 f6—f5
19. e5+d6 De7+d6
20. Rg1—g4 ....

Lf5° had met mat gedreigd op h7.

20. .... Le6—f7
21. Dh5+f5 D16—h6!
22. Df5—f4 Dh6—e6
23. Rd1—g1 De6+a2
24. Rg4+g7* Da2—a1!
25. Kc1—d2 abandonneert.

Dr. HARTOGH HEYS

VAN ZOUTEVEEN.

Wit.

W. F. VAN NOUHUYS

Zwart.

Evans gambiet.

1. e2—e4 e7—e5
2. Pg1—f3 Pb8—c6
3. Lf1—c4 Lf8—c5
4. b2—b4 Lc5+b4
5. c2—c3 Lb4—a5
6. K— d7—d6

Pf6 wordt hier terecht voor den sterksten zet gehouden.

7. d2—d4 e5+d4
8. c3+d4 La5 b6
9. d4—d5 Dd8—f6
Pa5 is solider.
10. d5+c6 Df6+a1
11. Lc4+f7! Ke8—f8

Bij 1. Lf7°! Kf7°; 12. Pg5!, Ke7; 13. Dd5, Pf6 moet zwart winnen. Even zoo bij 11. Lf7°!, Kf7°;

12. Lg5!, Pf6; en bij 1. Lf7°!, Kf7°; 12. Dd5!, Ke7; 13. e67°, Lb7°; 14. Db7°, Pf6. Had zwart dus Lf7 genomen, dan had hij gewonnen.

12. Lf7+g8 Rh8+g8
13. Pf3—g5 Rg8—h8
14. Dd1—d5 Da1—f6*
15. c6+b7 Lc8+b7
16. Dd5+b7 Kf8—e7
17. Db7—c6 h7—h6
18. Pb1—c3* h6+g5
19. Pc3—d5! Ke7—f7
20. Pd5+f6 g7+f6
21. Dc6—d5! Kf7—e7
22. e4—e5 d6+e5
23. Lc1—a3! c7—c5
24. La3+c5! Lb6+c5

25. Dd5+c5! Kc7—f7	op zwart dan ook ijlings
26. Dc5—d5! Kf7—g6	het hazenpad koos.
27. Rf1—d1 Ra8—f8	32. Rd1—d3 Kh5—h6
28. Dd5—e4! Kg6—h6	33. Rd3—h3! Kh6—g7
29. De4—f5 Rf8—f7	34. Rh3—h7! Kg7—f8
30. h2—h4 Rh8—g8	35. Df5—c8! Kf8—e7
31. h4—h5 Kh6+h5?	36. Dc8—c7! Ke7—e6
De nu volgende zetten	37. Dc7+f7! Ke6—f5
gaf wit in eens aan, waar	38. Df7+g8.

VAN N.

Wit.

Ds. OFFERHAUS.

Zwart.

Siciliaansche opening.

1. e2—e4 c7—c7	18. Lf1—d3 Re4—e7
2. c2—c4 Pb8—c6	19. Ra1—c1 Lc8—e6
3. Pb1—c3 e7—e6	20. Rh1—e1 Pd4—c6
4. Pg1—f3 Pg8—f6	21. Re1—e3 Ra8—d8
5. d2—d4 d7—d5	22. Kd2—e1 f6—f5
6. c4+d5 e6+d5	23. Rc1—d1 Pc6—b4
7. d4+c5? d5+e4	24. Ke1—f1 Pb4+d3
8. Dd1—e2? Lf8+c5	25. Kf1—g1 Re7—d7
9. Lc1—g5 K—	Wit geeft de partij op.
10. Pc3+e4 Lc5—b4!	De schaduwzijde der Si-
11. Pf3—d2 Lb4+d2!	cil. opening bestaat daarin,
12. Pe4+d2 Rf8—e8	dat de d-pion licht eene
13. Pd2—e4 Pc5—d4	zwakke positie krijgt of
Met Rc4 ^o was het spel	in de achterhoede blijft,
dadelijk ten gunste van	daardoor de ontwikkeling
zwart beslist geweest.	van den damelooper hin-
14. Lg5+f6 Dd8—a5!	dert en den geheelen dame-
15. De2—d2 Re8+e4!	vleugel ietwat drukt. Daar-
16. Ke1—d1 Da5+d2!	om is het verkeerd van
17. Kd1+d2 g7+f6	wit om c7—c5 te beant-
	woorden met c2—c4.

De beste zetten in 't Sic. spel van weerszijden zijn : 1. e4, c5; 2. Pf3, e6; 3. d4, cd4^o; 4. Pd4^o, Pc6; 5. Pc3. In deze po- sitie is het onverschillig of zwart Lc5 speelt, waarop Pb5 volgt met nadeel voor zwart, of Pd4^o waarop Dd4^o volgt.	Altijd zal zwart genood- zaakt zijn, tot tegenweer a6 te spelen en juist deze zet bewijst — gelijk Dr. <i>A. Van der Linde</i> herhaal- delijk heeft aangetoond — het zwakke der Siciliaansche opening c7—c5.

SCHAAKPROBLEEM

van Dr. *H. H. H. Van Zouteveen.*

Wit. Ka7, Df5, Re8, pion d7.

Zwart. Kc7, Pd8.

Mat in 3 zetten.

SCHAAKPROBLEEM

van Dr. *H. H. Heys Van Zouteveen.*

Wit. Ke7, Le3 en h5, Pf6, pion g4.

Zwart. Ke5, pion g5.

Mat in 2 zetten.

Voorgaafpartij.

Wit speelt zonder dam-paard.

<i>Wit.</i>		<i>Zwart.</i>	
T.		V. K.	
1. e2—e4	e7—e5	12. Db3—a4	Pg8—e7
2. f2—f4	Pb8—c6	13. c2—c3	c6—c5
3. Pg1—f3	d7—d6	14. Ra1—e1	Df6—e6
4. d2—d4	Lc8—g4	15. c3+d4	c5+d4
5. Lf1—b5	Lg4+f3	16. Da4+d4	d6—d5
6. Dd1+f3	e5+d4	17. Ld2—e3	Pe7—c6
7. K—	Dd8—f6	18. Dd4—a4	d5+e4
8. Lc1—d2	K—c	19. Re1—c1	Rd8—d6
9. Df3—h3!	Kc8—b8	20. Rcl+c6	Ka8—b8
10. Lb5+c6	b7+c6	Wit annonceert mat	
11. Dh3—b3!	Kb8—a8	in 2 zetten.	

Eene origineele Schaakpartij.

In een stad in Hongarije, waar leven en verkeer van overwegend aristokratischen aard zijn, heeft, volgens *Rösvelémény*, een hoogst origineele schaakpartij plaats gevonden tusschen vier jonge edellieden (twee aan twee in consult tegen elkander). Zij teekenden op een biljart een groot schaakbord van 64 velden en plaatsten daarop in plaats van schaakfiguren flesschen met wijn.

De koningen werden voorgesteld door flesschen champagne, rooden en witten; de koninginnen door flesschen rooden en witten Bordeaux; de officieren door andere soorten van rooden en witten wijn, terwijl acht kalkoentjes ($\frac{1}{4}$ flesschen) met rooden en acht met witten landwijn de pionnen voorstellen moesten.

Wie een zet deed, moest dadelijk de flesch, waarmee hij speelde (welke dan door een nieuwe vervangen werd), leegdrinken.

De partij werd overigens niet uitgespeeld, daar de spelers, nog voor het middenspel een aanvang nam, reeds smoordronken onder 't biljart lagen.

Wit speelt zonder Pb1.

<i>Wit.</i>		<i>Zwart.</i>	
N.		P.	
1.	e2—e4 e7—e5	21.	Rh1—h3 Lg3—e5
2.	d2—d4 d7—d6	22.	Le3—g5 Rh8—f8
3.	d4+e5 d6+e5	23.	Rh3—d3 Ra6—d6
4.	Dd1+d8! Ke8—d8	24.	Rd3+d6 c7+d6
5.	Lc1—e3 h7—h6	25.	Rd1—d5 g7—g6
6.	K—c! Lf8—d6	26.	f5—f6 Le5+f6
7.	Lf1—c4 Kd8—e8	27.	Rd5+d6 Lf6+g5!
8.	Pg1—e2 Pg8—e7	28.	h4+g5 Rf8—f1!
9.	Pe2—g3 h6—h5	29.	Rd6—d1 Rf1+d1!
10.	h2—h4 a7—a6	30.	Kc1+d1 Ke8—d8
11.	Rh1—e1 b7—b5	31.	Kd1—d2 Kd8—c7
12.	Lc4—b8 f7—f5	32.	b4—b5 Kc7—d6
13.	e4+f5 Lc8—b7	33.	Le6—c4 Kd6—c5
14.	f2—f3 e5—e4	34.	Kd2—c3 Pe7—c8
15.	Pg3+e4 Lb7+e4	35.	b2—b4! a4+b3
16.	f3+e4 Ld6—g3	36.	Kc2+b3 Kc5—d4
17.	Re1—h1 a6—a5	37.	a2—a4 Pc8—d6
18.	c2—c3 b5—b4	38.	Lc4—e2 Kd4+e4
19.	c3+b4 a5—a4	39.	Le2—f3! Ke4—f5
20.	Lb3—c6 Ra8—a6	40.	Kb3—b4 Pd6—c8

Men verwondere er zich niet over, dat wit zijne sterke positie liet varen en konsekwent op afruilen speelde, hij kende zijn tegenstander en wist in het eindspel te moeten winnen, wat hem ten slotte ook gelukte door de a en b pionnen, welke zwart maar niet tegen zijn beide paarden kon verruilen, in welk geval er nog kans op remis geweest zou zijn.

Fournaaspartij.

Wit speelt zonder dam-paard.

Wit.	Zwart.
T.	V. K.
1. e2-e4	e7-e5
2. f2-f4	Pb5-c6
3. Pg1-f3	d7-d6
4. d2-d4	Lc3-g4
5. Lf1-b5	Lg4+f3
6. Dd1-f3	e5+d4
7. K-c	Dd8-f6
8. Lc1-d2	K-c
9. Df3-b3	Kc8-b8
10. Lb5-c6	b7+c6
11. Dh3-b3	Kb8-a8
	Wit annonceert mat in 2 zetten.

Eene origineele Schaakpartij.

In een stad in Hongarije, waar leven en verkeer van overwegend aristocratischen aard zijn, heeft, volgens *Rösvelding*, een hoogst origineele schaakpartij plaats gevonden tusschen vier jonge edellieden (twee aan twee in consult tegen elkander). Zij teekenden op een biljart een groot schaakbord van 64 velden en plaatsten daarop in plaats van schaakfiguren flesschen met wijn.

De koningen werden voorgesteld door flesschen champagne, rooden en witten; de koninginnen door flesschen rooden en witten Bordeaux; de officieren door andere soorten van rooden en witten wijn, terwijl acht kalkoentjes (1/4 flesschen) met rooden en acht met witten landwijn de pionnen voorstellen moesten.

Wie een zet deed, moest dadelijk de flesch, waarmee hij speelde (welke dan door een nieuwe vervangen werd), leegdrinken.

De partij werd overigens niet uitgespeeld, daar de spelers, nog voor het middenspel een aanvang nam, reeds smoordronken onder 't biljart lagen.

Wit speelt zonder Pb1.

Wit.

N.	P.
1. e2-e4	e7-e5
2. d2-d4	d7-d6
3. d4+e5	d6+e5
4. Dd1+d8	Kc8+d8
5. Lc1-e3	b7-b6
6. K-c1	Lf8-d6
7. Lf1-e4	Kd8-e8
8. Pg1-e2	Pg8-e7
9. Pe2-g3	b6-b5
10. b2-b4	a7-a6
11. Rh1-e1	b7-b5
12. Lc4-b5	f7-f5
13. e4+f5	Lc8-b7
14. f2-f3	e5-e4
15. Pg3+e4	Lb7+e4
16. f3+e4	Ld6-g3
17. Re1-h1	a6-a5
18. c2-c3	b5-b4
19. c3+b4	a5-a4
20. Lb3-c6	Ra8-a6
21. Rh1-b3	Lg3-e5
22. Le3-g5	Rb3-f8
23. Rb3-d3	Ra1-d6
24. Rb3+d6	e7+d6
25. Rb1-d5	g7-g6
26. f5-f6	Le5-f8
27. Rdb+d6	Lf6+g5
28. b4+g5	Rb8-f1
29. Rd6-d1	Rf1+d1
30. Kc1+d1	Ka8-d8
31. Kd1-d2	Ka8-c7
32. b4-b5	Kc7-d6
33. Le5-c4	Kd6-c5
34. Kd2-c3	Pa7-a8
35. b2-b4	a4+b3
36. Kc2+b3	Kc5-d4
37. a2-a4	Pc8-d6
38. Lc4-e2	Kd4+e4
39. Le2-f3	Kd4-f5
40. Kb3-b4	Pd6-c8

Men verwondere er zich niet over, dat wit zijne sterke positie liet varen en konsekwent op afruilen speelde, hij kende zijn tegenstander en wist in het eindspel te moeten winnen, wat hem ten slotte ook gelukte door de a en b pionnen, welke zwart maar niet tegen zijn beide paarden kon verruilen, in welk geval er nog kans op remis geweest zou zijn.

Fournaaspartij.

Wit speelt zonder dam-paard.

Wit.	Zwart.
T.	V. K.
1. e2-e4	e7-e5
2. f2-f4	Pb5-c6
3. Pg1-f3	d7-d6
4. d2-d4	Lc3-g4
5. Lf1-b5	Lg4+f3
6. Dd1-f3	e5+d4
7. K-c	Dd8-f6
8. Lc1-d2	K-c
9. Df3-b3	Kc8-b8
10. Lb5-c6	b7+c6
11. Dh3-b3	Kb8-a8
	Wit annonceert mat in 2 zetten.

Eene origineele Schaakpartij.

In een stad in Hongarije, waar leven en verkeer van overwegend aristocratischen aard zijn, heeft, volgens *Rösvelding*, een hoogst origineele schaakpartij plaats gevonden tusschen vier jonge edellieden (twee aan twee in consult tegen elkander). Zij teekenden op een bijlart een groot schaakbord van 64 velden en plaatsten daarop in plaats van schaakfiguren flesschen met wijn.

De koningen werden voorgesteld door flesschen champagne, rooden en witten; de koninginnen door flesschen rooden en witten Bordeaux; de officieren door andere soorten van rooden en witten wijn, terwijl acht kalkoentjes (1/4 flesschen) met rooden en acht met witten landwijn de pionnen voorstellen moesten.

Wie een zet deed, moest dadelijk de flesch, waarmee hij speelde (welke dan door een nieuwe vervangen werd), leegdrinken.

De partij werd overigens niet uitgespeeld, daar de spelers, nog voor het middenspel een aanvang nam, reeds smoordronken onder 't bijlart lagen.

Wit speelt zonder Pb1.

Wit.

Zwart.

N.	P.
1. e2-e4	e7-e5
2. d2-d4	d7-d6
3. d4+e5	d6+e5
4. Dd1+d8	Kc8+d8
5. Lc1-e3	b7-b6
6. K-c1	Lf8-d6
7. Lf1-e4	Kd8-e8
8. Pg1-e2	Pg8-e7
9. Pe2-g3	b6-b5
10. b2-b4	a7-a6
11. Rh1-e1	b7-b5
12. Lc4-b5	f7-f5
13. e4+f5	Lc8-b7
14. f2-f3	e5-e4
15. Pg3+e4	Lb7+e4
16. f3+e4	Ld6-g3
17. Re1-h1	a6-a5
18. c2-c3	b5-b4
19. c3+b4	a5-a4
20. Lb3-c6	Ra8-a6
21. Rh1-b3	Lg3-e5
22. Le3-g5	Rb3-f8
23. Rb3-d3	Ra1-d6
24. Rb3+d6	e7+d6
25. Rb1-d5	g7-g6
26. f5-f6	Le5-f8
27. Rdb+d6	Lf6+g5
28. b4+g5	Rb8-f1
29. Rd6-d1	Rf1+d1
30. Kc1+d1	Ka8-d8
31. Kd1-d2	Ka8-c7
32. b4-b5	Kc7-d6
33. Le5-c4	Kd6-c5
34. Kd2-c3	Pa7-a8
35. b2-b4	a4+b3
36. Kc2+b3	Kc5-d4
37. a2-a4	Pc8-d6
38. Lc4-e2	Kd4+e4
39. Le2-f3	Kd4-f5
40. Kb3-b4	Pd6-c8

Men verwondere er zich niet over, dat wit zijne sterke positie liet varen en konsekwent op afruilen speelde, hij kende zijn tegenstander en wist in het eindspel te moeten winnen, wat hem ten slotte ook gelukte door de a en b pionnen, welke zwart maar niet tegen zijn beide paarden kon verruilen, in welk geval er nog kans op remis geweest zou zijn.

Wit geeft Pb1 en Lc1 voor.

<i>Wit.</i>		<i>Zwart.</i>	
N.		K.	
1. e2—e4	e7—e5	16. Pd2—c4	b7—b5
2. f2—f4	Dd8—f6	17. Pc4—e3	b5—b4
3. Pg1—f3	Df6+f4	18. Pe3—f5	Dh4—g5
4. d2—d3	d7—d6	19. g2—g3	b4+c3
5. Lf1—e2	Pg8—f6	20. b2+c3	Dg5—d2
6. K—	Lf8—e7	21. h3—h4	Dd2+c3
7. h2—h3	g7—g5	22. h4—h5	Rg6—g5
8. Kg1—h1	Pb8—c6	23. Pf5—h6	Pc6—d4
9. Pf3—d2	Df4—h4	24. Df3+f6	Rg5+h5!
10. c2—c3	g5—g4	25. Kh1—g1	Pd4—e2!
11. Rf1+f6	Le7+f6	26. Kg1—g2	Pe2—f4!
12. Le2+g4	Rh8—g8	27. Rf1+f4	Dc3—d2!
13. Lg4+c8	Ra8+c8	28. Rf4—f2	Dd2+h6
14. Dd1—f3	Rg8—g6	29. Df6+f7 †.	
15. Ra1—f1	Rc8—d8		

Siciliaansche opening.

DIKEMA.		TRESLING.	
<i>Wit.</i>		<i>Zwart.</i>	
1. e2—e4	c7—c5	9. K— is beter.	
2. Pg1—f3	Pb8—c6	9.	d7—d5
3. Pb1—c3	e7—e6	10. e4+d5	e6+d5
4. d2—d4	c5+d4	11. Lc4—b3	K—
5. Pf3+d4	a7—a6	12. K—	Lc8—e6
6. a2—a3	....	13. Kg1—h1	Pc6—e7
Lc4 verdiende de voorkeur		14. Le3—g5	La7+d4
6.	Lf8—c5	15. Dd1+d4	Pe7—f5
Hierdoor verliest zw. een tempo.		16. Lg5+f6	g7+f6
7. Lc1—e3	Lc5—a7	17. Dd4—d3	d5—d4
8. Lf1—c4	Pg8—f6	18. Pc3—e4	....
9. f2—f3	....	Pe2 ware beter, wijl het daar voor den tweeden	

keer den bedreigden d-pion
aanvalt, die alsdan moei-
elijk te beschermen is.

18. .... Pf5—e3
19. Rf1—f2 Ra8—c8
20. Rf2—d2 f6—f5
21. Pe4—f2 Dd8—g5
22. Pf2—h3 Dg5—h6
23. Dd3+d4 ....

Wit loopt in de val. f4
was o.i. de eenige goede
zet; ook Rg1 kwam in

aanmerking; nu verliest
wit de kwaliteit en de partij.

23. .... Le6+b3
24. c2+b3 Pe3—c2
25. Rd2+c2 Rc8+c2
26. Ra1—f1 Dh6—d2
27. Dd3—g1 Rc2+b2
28. Rf1—f2 Dd2—c3
29. Rf2+b2 Dc3+b2

Wit abandonneert.

Twee Correspondentie partijen

gespeeld tusschen de Schaakgezelschappen *Anderssen*
(Huizum) en *Staunton* (Groningen.)

I.

St.		AND.
Wit.		Zwart.
1. e2—e4	e7—e5	18. a2—a4 Dd8—c7
2. Pg1—f3	Pb8—c6	19. b2—b4 d6—d5
3. Lf1—c4	Pg8—f6	20. Ra1—a3 Ra8—e8
4. c2—c3	Pf6+e4	21. c3—c4 e5—e4
5. Lc4—d5	Pe4—c5	22. Pf3—d4 f5—f4
6. d2—d3	Pc6—e7	23. d3+e4 Re8+e4
7. Ld5—b3	Pc5+b3	24. De2—f1 c6—c5
8. Dd1+b3	Pe7—g6	25. Pd4—b5 Ld7+b5
9. K—	Lf8—e7	26. a4+b5 Re4+c4
10. Rf1—e1	d7—d6	27. Df1—d3 c5+b4
11. Pb1—a3	b7—b6	28. Dd3+d5! Dc7—f7
12. Db3—d5	Lc8—e6	29. Pc2+b4 Re4+b4
13. Dd5—c6!	Le6—d7	30. Dd5—h5 Rb4—b3
14. Dc6—e4	c7—c6	31. Ra3—a4 Rb3—b1
15. De4—e2	f7—f5	32. Ra4—e4 Rf8—c8
16. Pa3—c2	K—	33. Lc1—d2 Rc8—c5
17. Re1—d1	Le7—f6	34. Dh5—e2 Rb1+d1!

35. De2+d1	Df7—d5	40. Ld2—e1	Dd5—d3
36. Dd1—e2	Rc5—c2	41. h2—h4	Rc2—c1
37. Re4—e8!	Kg8—f7	42. h4—h5	Zw. annon-
38. Rg8—b8	Lf6—e5		ceert mat in 5 zetten.
39. De2—g4	Le5+b8		

II.

AND. Wit.	ST. Zwart.
1. e2—e4	e7—e5
2. Lf1—c4	Lf8—c5
3. Pb1—c3	Pg8—f6
4. Pg1—f3	d7—d6
5. d2—d3	Pb8—c6
6. Lc1—g5	h7—h6
7. Lg5—h4	Lc5—b4
8. a2—a3	Lb4+c3
9. b2+c3	K—
10. Dd1—d2	Pc6—a5
11. Lc4—a2	Lc8—e6
12. Rh1—g1	Le6+a2
13. Ra1+a2	Dd8—e7
14. g2—g4	De7—e6
15. g4—g5	h6+g5
16. Dd2+g5	Pf6—e8
17. Ra2—a1	f7—f6
18. Dg5—g6	De6—d7
19. Rg1—g4	Rf8—f7
20. Lh4—g3	Kg8—f3
21. Pf3—h4	Kf8—e7
22. Ph4—f5!	Ke7—d8
23. Rg4—h4	c7—c5
24. d3—d4	c5+d4
25. c3+d4	Pa5—c4
26. Ra1—d1	Ra8—c8
27. d4+e5	f6+e5
28. Rh4—h3	Rc8—c6
29. f2—f4	e5+f4
30. Lg3+f4	Kd8—c7
31. Rh3—h8	Pe8—f6
32. Rd1—d4	Pf6+e4
33. Rh8—g8	Pe4—c3
34. Rg8+g7	Rf7+g7
35. Dg6+g7	Dd7+g7
36. Pf5+g7	Pc3—b5
37. Rd4—e4	Pc4+a3
38. h2—h4	Pb5—c3
39. Re4—e6	Pa3+c2!
40. Ke1—f2	Pc3—d5
41. Lf4—d2	Pc2—d4
42. Re6—e4	Pd4—b3
43. Ld2—g5	Rc6—c2!
44. Kf2—g3	Rc2—c3!
45. Kg3—g4	Pb3—c5
46. Pg7—e6!	Pc5+e6
47. Re4+e6	Rc3—c4!
48. Kg4—f5	Rc4—c5

Bij 't afdrukken was de partij tot zoover gespeeld.

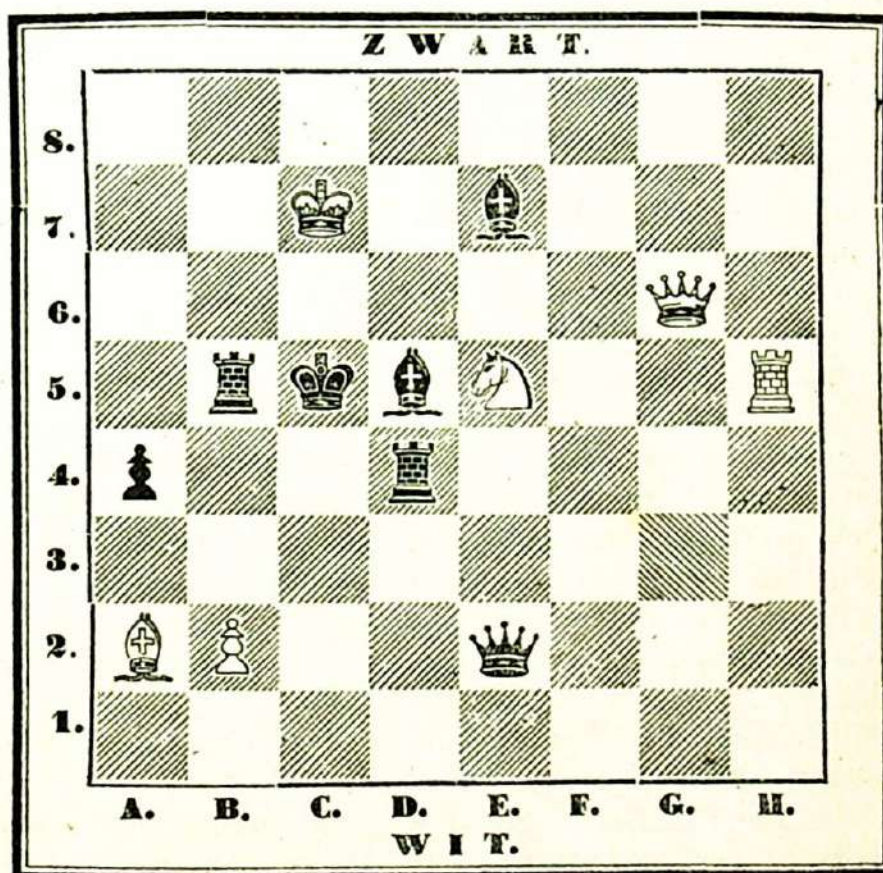
Eene kritiek van beide partijen volgt later na het eindigen der tweede partij.

SCHAAKPROBLEEM

VAN

Dr. H. HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN.

Mat in 2 zetten.

PARTIJ KAREL V.—GLAPION.

De volgende partij, die wij, hoewel zij van weinig of geen beteekenis is, ter wille van het vreemde opnemen, is in Augustus 1558 in het klooster *Yuste* gespeeld tusschen *Karel V* en zijn biechtvader *Glapon*, een franciskaner monnik. Zij werd dezer dagen ontdekt in een oud handschrift, waarin zij door een ooggetuige *Don Diego Velasquez de Carrera y Onzinar* is geboekstaafd en wel volgens gemelden langnamigen Heer: „Ut facta et dicta, a me omnia scripta sunt.

Karel, die zich, wars van alle wereldsche zaken, in een klooster terugtrok om daar door boetedoeningen en kastijdingen een godegevallig leven te leiden, zingt al spelende heilige hymnen, terwijl *Glapon*, wiens naam ook nu nog bekend is wegens zijn kennis van verschillende talen, bij voorkeur zijne gedachten en gemoedsstemming schijnt te uiten in iedere andere dan zijne moedertaal.

Woordelijk nemen wij de partij op. Evenwel zal de welwillende schaker 'tons ten goede houden, als we hiervan in zooverre afwijken, dat we, duidelijkheidshalve de vreemde notatie der zetten moderniseeren.

Na een wedloop gehouden te hebben om den voorzet over een afstand van 350 meter, alzoo vertelt de Spaansche Don — een opwekkelijk schouwspel, *Karel* en de dikbuikige monnik om 't hardst loopende — begon *Karel*, aan wien de voorzet ten deel gevallen was, zich te bezinnen over den eersten zet, terwijl middelerwijl de Heer *Glapon* de volgende godsvruchtige ontboezeming slaakte;

KAREL V.

Wit.

GLAPION.

Zwart.

„Nu we sceolan herian
 heofon — rices weard,
 metodes mihte,
 and his mod - ge - thonc,
 wera wuldor fæder!
 swa he wundra ge - hwæs,
 ece drythen,
 oord onstealde.
 He ærest ge - scéop
 ylða bearnum
 heofon to hrófe,
 halig scyppend!
 tha middan - gearð
 mon - cynnes weard,
 ece drythen,
 æfter teode,
 frum foldan,
 frea ælmihtig!”

Benedictus Deus et Pater
 Domini nostri Jesu Christi,
 Pater misericordiarum, et
 Deus totius consolationis, qui
 consolatur nos in omni tribu-
 latione nostra.

Tres chier fils, la paix de
 Christ nostre redempteur
 soit avecques toy.

Lucis creator optime,

1. c2—c3

c7—c5

Lucem dierum proferens,

2. Pg1—f3

Pg8—h6

Primordiis lucis novae,

3. e2—e3

d7—d6

Mundi parans originem.

4. Dd1—b3

Pb8—c6

Qui mane iunctum vesperi ,

5. Lf1- b5

Lc8—d7

Diem vocare praecipis ,

6. Pf3—g5

d6—d5

Gihaldê inan , truhtin !

Tetrum chaos illabatur ,

7. e3—e4

e7—e6

Gilobôt si thiu Godes kraft

Ic eft te gode riepo , in herro
behielt mi.

Audi preces cum fletibus ,

8. d2—d3

Lf8—e7

Ne mens gravata crimine ,

9. e4+d5

e6+d5

Vita sit exul munere ,

10. Db3+d5

a7—a6

Dum nil perenne cogitat ,

11. K—h(*)

a6+b5

Sesque culpis illigat ,

12. Dd5+c5

Ay , nu soe benic gescofeert!

Dat ic mi niet gheraden en can.

Ra8—c8

Coeleste pulset ostium ,

13. Pg5+f7

Ph6+f7

Vitale tollat praemium ,

14. Lc1—g5

Pc6—b4

Certo egli l'ho veduto! E un
laccio; essere ossia non essere.

Vitemus omne noxium ,

15. Dc5+e7! Eheu, quid nunc

Dd8+e7

dicis, mi pater ?

Quos ego!

Purgemus omne pessimum.

16. Re1+e7!

Ke8—d8

Praesta: Pater piissime ,

17. Pb1—a3

Pb4+d3

Patrique compar unice ,

(* NB. Hier kan slechts bedoeld zijn de zg. wan-
rochade, waarbij de K op h en de B op e komt te staan.

18. Pa3+b5

Pd3+f2!

Acquistando tempo e molto
acquistando.

Cum Spiritu Paraclito,

19. Kh1—g1

Pf2—d3

Regnans per omne saeculum.

Amen.

... salvarai eo cist meon
cab... in cadhuna cosa,
si cum om per dreit son
fradra salvar dist (§

20. Lg5—h4

Pd3—e5

Magnificat anima mea Dominum.

21. Re7—e6!

Och, ick verwoede!
Ic en hebs de macht niet,
helsch viant.

Pf7—g5

Et exultavit spiritus meus
in Deo Salutari meo.

22. Lh4+g5 †.

Par varios casus, per tot discrimina rerum
tendimus in Latium.

(§ Een woord is in het mss. geheel en een gedeeltelijk
onleesbaar. Het ten deele leesbare woord doet denken aan
caballus met den verfranschten uitgang om (on.)

c4 opening.

VAN ZOUTEVEEN.

W. N. C. SWAVING.

*Wit.**Zwart.*

1. c2—c4	c7—c5
2. b2—b3	Pb8—c6
3. e2—e3	c7—e5
4. Lc1—b2	Lf8—e7
5. Pb1—c3	Pg8—f6
6. Pc3—d5	d7—d6
7. Dd1—c2	Pc6—b4

Met Lc8—e6 staat zwart
beter dan wit.

8. Pd5—b4	c5—b4

9. c4—c5	Dd8—c7
10. a2—a3	b4—+a3
11. Lb2—+a3	a7—a6
12. Ra1—c1	d6—d5
13. b3—b4	Lc8—d7
14. d2—d4	e5—+d4
15. e3—+d4	Pf6—e4
16. Pg1—f3	Le7—f6
- f7—f5 ware hier beter,
hoewel toch de stand van

wit sterker blijft door de positie zijner pionnen.		gf4 ⁰ was o. i. beter.	
17. Lf1—d3	Dc7—f4	34. Df5—g4	Dh6—g7
18. La3—b2	K—g	35. Le5+f6	Dg7+f6
19. K—	Ld7—f5	36. f4+g5?	Df6—g6
20. Rf1—e1	g7—g6?	37. Re3+e6	f7+e6
21. Re1—e3	Ra8—c8	38. h2—h4	h7—h5
22. g2—g3	Df4—g4	Nu verliest zwart ten slotte de kans op remis.	
23. Rc1—e1	Pe4—g5	39. Dg4—e2	Re8—e7
24. Pf3+g5	Lf5+d3	40. Re1—f1	Re7—f7
25. Dc2+d3	Dg4+g5	41. Rf1+f7	Kg8+f7
26. Re3—f3	Rc8—c6	42. De2—e5	Dg6—b1!
27. Lb2—c1	Dg5—h5	43. Kg1—h2	Db1+b4
28. Lc1—f4	Rc6—e6	44. De5—f6!	Kf7—e8
29. Rf3—e3	Rf8—e8	45. Df6+e6!	Ke8—d8
30. f2—f3	g6—g5	46. De6+d5!	Kd8—c8
31. Lf4—e5	Dh5—h6	47. Dd5—e6!	Kc8—b8
32. Dd3—f5	Lf6—d8	48. De6—e8!	Kb8—a7
33. f3—f4	Ld8—f6	49. De8+h5	aband.

Damgambiet.

V. ZOUTEVEEN.

Wit.

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6*
3. Pb1—c3	c7—c5
4. e2—e3	Pg8—f6
5. Pg1—f3	Pb8—c6
6. c4+d5	e6+d5
7. Lf1—b5	Lf8—e7?
8. d4+c5	Le7+c5
9. Pf3—e5	Dd8—c7
10. Dd1—a4	Lc8—d7
11. Pe5+d7	Dc7+d7
12. Lb5+c6	b7+c6
13. b2—b4	Lc5—e7
14. Pc3—e2	K—g

OFFERHAUS.

Zwart.

15. Pe2—d4	c6—c5
16. Da4+d7	Pf6+d7
17. b4+c5	Le7+c5
18. Pd4—b3	Lc5—b6
19. Lc1—b2	Pd7—c5
20. Pb3+c5	Lb6+c5
21. Ke1—e2?	f7—f6
22. Rh1—d1	Ra8—b8
23. Lb2—d4	Lc5+d4
24. Rd1+d4	Rf8—d8
25. a2—a4	Kg8—f7
26. Ra1—d1	Rb8—b2!
27. Ke2—f3	Rb2—a2
28. e3—e4	d5+e4!

29. Kf3+e4	Rd8—e8!	41. f4—f5	h6—h5
30. Ke4—f3	Ra2—a3!	42. Kd4—e4	Kd6—e7
31. Rd1—d3	Ra3+d3	43. Ke4—e3	Ke7—f7
32. Rd4+d3	a7—a5	44. Ke3—f4	Kf7—f6
33. Rd3—d7!	Re8—e7	Remis.	
34. Rd7+e7!	Kf7+e7	Bij zet 21 had wit Kf1	
35. Kf3—e4	Ke7—d6	moeten spelen, terwijl	
36. Ke4—d4	f6—f5	zwart hij zet 36 beter had	
g5 was beter.		gedaan met g5 te spelen;	
37. f2—f4	h7—h6	overigens gelooven we, dat	
38. h2—h3	g7—g5	wit zou gewonnen hebben,	
39. g2—g3	g5—g4	als hij 44. Ke4 had gespeeld.	
40. h3+g4	f5+g4		

S C H A A K P R O B L E E M

VAN

W. F. M. M.

Wit. Kb1, De2, Rf5, Pa2 en d5,
pion c2.

Zwart. Ka4, Da7, Rc4 en f2, Pd6,
pion a3.

Wit geeft mat in 3 zetten.

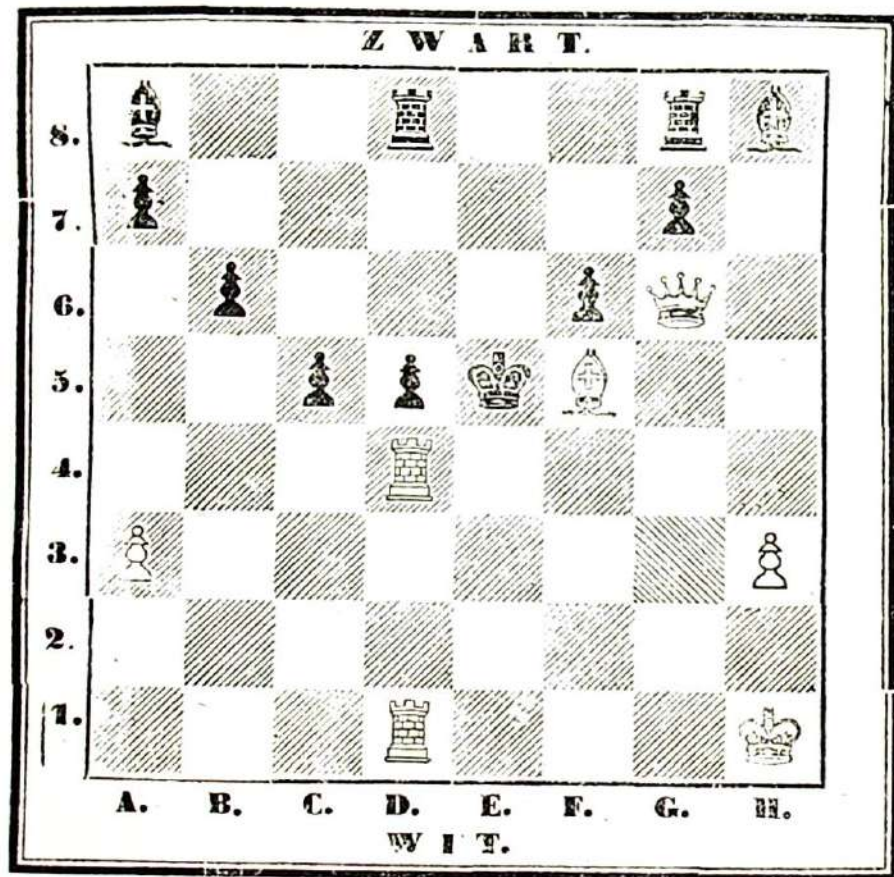

SCHAAKPROBLEEM

VAN

Dr. H. HARTOGH HEYS VAN ZOUTEVEEN.

(Eindpositie uit eene te Assen gespeelde partij.)

Mat in 3 zetten.

Schaakliefhebbers uit de Noordelijke provinciën!

Nog een enkel woord wenscht de Redactie toevoegen bij 't geen een zijner medeleden reeds in het begin van dit Boekje meende te moeten opmerken; een woord, den tegenwoordigen en den toekomstigen toestand van ons Bond betreffende.

Het „*Provinciaal Groninger Schaakbond*” meende niet langer zijn heil te moeten zoeken in strenge afzondering. Nu het bij den dag meer bleek, — dat de liefde voor het edelste der spelen hoe langer zoo meer aanwakkerde; dat tal van personen met ingenomenheid en geheel hun hart zich toelegden op dat éénige spel, 't welk men als 't ware een ontspannende inspanning mag noemen; dat spel, 't welk den geest verscherpt, den gezichtskring verruimt en de energie aanvuurt, 't welk in een woord, den mensch eene meer edele levensopvatting doet verkrijgen — besloot het Bond op een harer vergaderingen met algemeen goedvinden der leden zijn naam te veranderen en daardoor voor de schakers in de zusterprovinciën van het Noorden de gelegenheid opentestellen zich met hem te vereenigen onder den naam van „*Noordelijk Schaakbond*.”

Is dan eene uitbreiding zoo wenschelijk? Het antwoord kan niet anders dan toestemmend zijn.

Is niet Schakers! een onderlinge wedstrijd het neusje van den zalm? Verheugt gij er u niet reeds dagen te voren over, dat go u, 't zij in het toernooi, 't zij in vrije partijen, eens kunt meten met andere krachten, dan waarmede ge gewoonlijk speelt?

Is 't geen genot, dat men op bepaalde tijden een schaaktijdschrift ontvangt, waarin 't beste en 't belang-

rijkste, op het schaakgebied voorgevallen, wordt meegedeeld, waarin men den ook op dat gebied vooruitstrevenden geest kan opmerken en waardeeren?

Is 't geen schande, dat in ons vaderland, in andere opzichten op geestesgebied bij geen land achterstaande, een schaaktijdschrift ontbreekt en door gemis aan meer onderlinge samenwerking ook verder moet blijven ontbreken?

Die toestand kan, *moet* veranderen!

Den jaarlijkschen schaakwedstrijd van „den Nederlandschen Schaakbond” kunnen de meesten onzer niet bijwonen én tengevolge van den grooten afstand ('s Hage, Gouda, Rotterdam, Amsterdam,) én daar er gewoonlijk een geheele week mee gemoeid is. Wanneer wij, schakers uit de Noordelijke provinciën, ons vereenigen, kan er telken jare in een der centra een gezelligen, zeer jovialen wedstrijd gehouden worden, die, houdt men zich ten minste aan de tot dus verre gevolgde en o. i. zeer billijke regeling, in één dag kan afloopen. Geringe reiskosten, weinig verblijfkosten aldus! (De tegenwoordige wedstrijden zijn weinig belangrijk door de geringe prijzen, een noodzakelijk gevolg van het kleine aantal leden.) Wij hopen dus op een grooter aantal leden, nu wij het Prov. Gron. Schaakbond voor een Noordelijk Schaakbond hebben verwisseld.

Bij onderlinge samenwerking kan er wellicht op geregelde tijden een schaaktijdschrift verschijnen, dat, daar de Redactie alsdan de keuze heeft uit keur van inzendingen — ieder flink lid zal zich immers beijveren iets goeds intezenden —, degelijk kan zijn en stellig niet zal behoeven onder te doen voor buitenlandsche schriften van dien aard. En, daar de kas door het toetreden van vele leden belangrijk gestijfd wordt, zal zoodanig schaakwerk weinig behoeven te kosten.

Niet waar schaakliefhebbers! wij gevoelen behoefte aan een meer opgewekt schaakleven, aan meer vruchtdragende bijeenkomsten, aan flinke

onderlinge wedstrijden, aan correspondentie partijen van klub tegen klub of persoon tegen persoon; — laat ons dus den band, die ons reeds sedert lang vereenigt, nog hechter samensnoeren; laat ons ook samengaan in de beoefening en aankweeking van het geestesspel bij uitnemendheid. (*

Dat zij zoo!

De Redactie.

Verklaring der verkortingen en teekens.

K = Koning.

D = Dame.

R = Roch (vroeger Kasteel, Toren.)

L = Looper.

P = Paard.

— = gaat op (of naar); bv. e2—e4 (pion van e2 naar e4).

+ = slaat of neemt het stuk op het aangewezen veld; bv. Pc3+d5. 1. e2—e4 is een zet van wit; 1. .... e7—e5 een zet van zwart.

K — = de Koning rocheert; zoo noodig met bijvoeging van het veld, waarheen hij gaat; K—c of K—g.

Is het stuk, waarmede gespeeld wordt, een officier, dan wordt de naam van 't stuk aangewezen, bv. Lf1+c4; maar bij een pion alleen het veld. — Bereikt een pion een randveld van rij 1 of 8, dan wordt aangeduid in welken officier hij dadelijk veranderd wordt, bv. b7—b8D, b7+c8P. — Als bv. pion e5 den pion die van d7 naar d5 gaat, en passant op d6 neemt, dan wordt de zet eenvoudig aangewezen door e5+d6.

* = sterke of beste zet.

? = zwakke zet of fout.

(* Op de achterzijde van den omslag is een kort uittreksel van het Bondsreglement gedrukt.

! = schaak.

† = mat.

Bij de verkorte notatie wordt alleen het veld aangewezen, waarheen een stuk zich begeeft en het nemen door ^o. De lijn of rij van waar een stuk komt, wordt slechts dan aangeduid, als het vernijden van dubbelzinnigheid het vereischt, en ook nog als de pionnen slaan, bv. Lc1—f4 wordt verkort tot Lf4; e2—e4 tot e4; Lc1+f4 tot Lf4^o; d4+e5 tot de5^o; Ra1—e1 tot Re1 of tot Rael, als ook nog een andere R op e1 kan komen; Pd2+e4 tot Pde4^o als bv. op d6 ook een P staat.

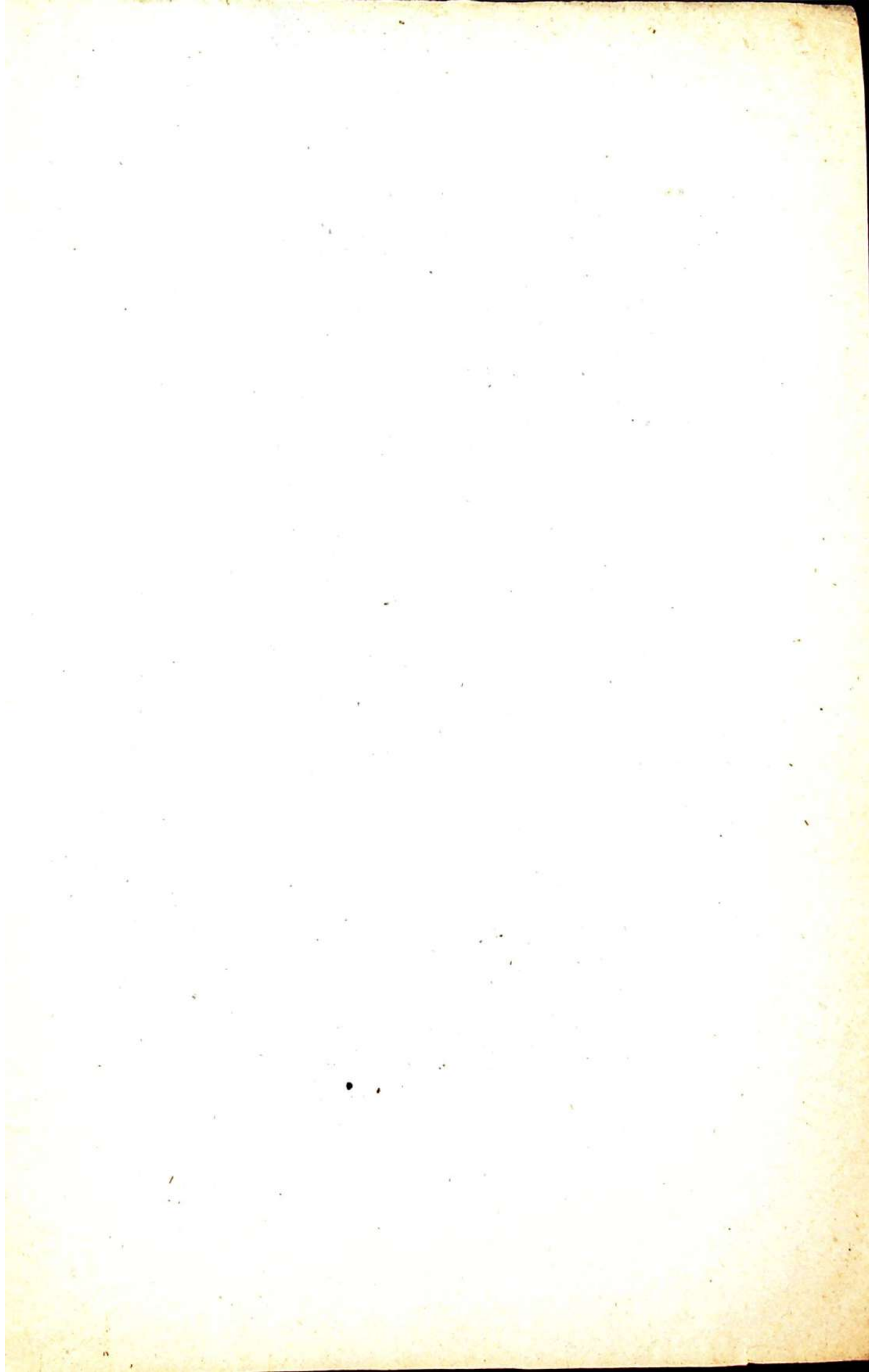
Liefhebbers van probleems!

Een zeer fraai stel schaakstukken zal worden geschonken aan hem of haar, die blijk zal geven de mindere of meerdere moeilijkheden der probleems, eindspelen, enz. te boven te zijn gekomen. Tusschen oplossers, die 't zelfde recht hebben, beslist het lot.

't Spreekt van zelf, dat alleen zij, die f 0.65 voor dezen kalender bij den president der Redactie gestort hebben, in aanmerking kunnen komen voor de mededinging.

De optelossen probleems, eindspelen, enz., zijn te vinden op bladz. II, 1, 11, 23, 28, 29, 30, 33, 39, 45, 51, 52.

Oplossingen, zoowel van alle probleems, enz. als van een gedeelte worden voor Juli 1881 franco ingewacht bij den secretaris der redactie, den Heer *M. Dikema* te Winschoten.

Uittreksel uit het reglement van het
•
NOORD. SCHAAKBOND.

~~~~~

Art. 2. In Mei en September worden er bijeenkomsten gehouden in een der centra. Verder schrijft het Bestuur gedurende den zomer nog een 3tal schaaknamiddagen uit, te houden waar het hem 't geschiktste voorkomt en bij afwisseling nu hier, dan daar.

Art. 3. Op de Mei vergadering wordt besloten, waar en wanneer de wedstrijd zijn zal, enz. en — art. 13 — wordt er voorzien in bestuurs- en redactie vacatures.

Art. 6. Lid wordt men door zich schriftelijk aan te melden bij een der bestuursleden.

Art. 7. De jaarlijksche contributie is f 1.50.

Bestuursleden zijn de H.H. :

Ds. J. VAN KONIJNENBURG en M. DIKEMA, Win-
schoten ; A. H. BECKER en W. F. M. MEIJER, Gro-
NINGEN ; Dr. U. P. OKKEN, Solwerd.
